

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**4-6 YAŞ GRUBU KUR'AN KURSU EĞİTİMİNİN VELİ GÖRÜŞLERİ
DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ (AMASYA ÖRNEĞİ)**

Yüksek Lisans Tezi

MERVE AKGÜL

AMASYA

Ekim-2020

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**4-6 YAŞ GRUBU KUR'AN KURSU EĞİTİMİNİN VELİ GÖRÜŞLERİ
DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ (AMASYA ÖRNEĞİ)**

Hazırlayan
Merve AKGÜL

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR

AMASYA-2020

ETİK BEYAN

Tezimin içerdığı yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi AÜ Sosyal Bilimler Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin ortaya çıkması durumunda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.01/10/2020.

İmza

Merve AKGÜL

TEZ ONAY SAYFASI

Merve AKGÜL tarafından hazırlanan 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu Eğitiminin Veli Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Amasya örneği) başlıklı bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile 01/08/2020 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi kabul edilmiştir.

Jüri

Danışman: Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR

Üye:

Üye:

Üye:

İmza

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. / /

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Doç. Dr. Nevzat AYDIN

ÖZET

4-6 YAŞ GRUBU KUR'AN KURSU EĞİTİMİNİN VELİ GÖRÜŞLERİ
DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ (AMASYA ÖRNEĞİ)

Merve AKGÜL

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, Ağustos / 2020

Danışman: Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR

Tarih boyunca insanlar her vakitte bir dine inanma gereksinimi duymuşlardır. Daha çocuk yaşta insanlar bir yaratıcı gücünün varlığına ve büyüklüğüne inanırlar. İşte bu inanma gücü çocukluk yıllarında en uygun şekilde verilmelidir. Çocuğa verilecek eğitimde çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınmalıdır.

Bu çalışmamızda 4-6 yaş grubu çocuklarının gelişimsel özelliklerine, bu gelişimsel özelliklere göre din eğitimi verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine ailelerin ve öğreticilerin dikkat etmesi gereken hususlara 4-6 yaş grubu Kur'an Kurslarının yasal dayanakları kuruluş amacı ve kazanımlarına değinilecektir.

Son bölümde ise Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından açılan kurslarda verilen eğitimi değerlendirmek için kurslarda eğitim gören öğrenci velilerine yönelik anket uygulanmış ve elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gelişim, Din Eğitimi, Kur'an Kursları, 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursları

ABSTRACT

ASSESSMENT OF 4-6 AGE GROUP ESTABLISHING COURSE IN LINE WITH THE VIEWS OF PARENTS (EXAMPLE OF AMASYA)

Merve AKGÜL

Amasya University, Institute of Social Sciences

Department of Philosophy and Religious Sciences, M.A, August / 2020

Supervisor: Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR

Through out history, people have always needed to believe in religion. They believe in the existence and size of a creative power of people at a young age. This belief power should be given in the most appropriate way in childhood. While it is given education to the child, the development alcharacteristics of the children should be taken into consideration.

In this study, It will be addressed to the legal basis, the aims and objectives of the 4-6 age group Qur'an courses and also it is about the developmental characteristics of children aged 4-6years, what should be considered when teaching religious education according to these developmental characteristics.

In the last section, a question naire was applied to the parents who were trained in the courses to evaluate the education provided by Presidency of Religious Affairs and the results were evaluated.

Keywords: Development, Religious Education, Quran Courses, 4-6 Age Group Religious Education

ÖN SÖZ

Din eğitimi insanın inandığı dine ait olan her şeyi öğrenmesi için gerekli bir süreçtir. Bu sürecin ön önemli dönemi ise 0-6 yaş arasıdır. Bu yaştaki çocuklara verilen din eğitimi kişinin ileriki dönemdeki dini hayatının temelini oluşturur. Bu dönemde yanlış verilen bir eğitim çocuğun dini hayatına karşı ters durum oluşmasına hatta dinden soğumasına sebep olabilir. Bu çalışmanın da amacı 2013 yılı İtibariyle faaliyete geçen Diyanet İşleri Başkanlığına ait olan 4-6 yaş gruplarının bu eğitime nasıl bir faaliyet sağladığını, velilerin verilen eğitimden memnuniyet durumlarını ölçmek ve elde edilen sonuçlarla birlikte kurslara fayda sağlayabilmektir.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde araştırmanın problemi ve yönteminden bahsedilmiştir. Birinci bölümde incelediğimiz yaş grubu olan 4-6 yaş çocuklarının gelişimsel yönleri hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde ise din eğitimi, Kur'an Kursları, 4- 6 yaş grubu kurslarının tarihi, yasal hakları ve kurs şartları hakkında bilgi verilmiştir. Üçüncü bölümde ise tezimizin asıl konusu olan velilerin kurslara ait memnuniyet durumunu ölçen soruların SPSS programı kullanılarak değerlendirilmesiyle birlikte elde edilen sonuçların değerlendirilmesi yapılmıştır. Çalışmamızda Amasya Merkezde yer alan kurslara dağıtılan anket soruları velilerin kişisel özellikleri, kursun öğrenme alanları, eğitim-öğretim ortamları, uygulama ve programın amaçlarına yöneliktir.

Bu çalışmada kıymetli görüşleri ve yol göstermek suretiyle yardımcı olan tez danışmanım Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR'e, anket metni hazırlanırken katkı sağlayan alan uzmanları ve öğretmenlere çok teşekkür ederim. Ayrıca bu çalışma sürecinde Diyanet İşleri Başkanlığı ve İlçe Müftülüklerinden yardımlarını esirgemeyen ilgili görevlilere, 4-6 yaş grubu öğretmenlerine ve öğrenci velilerine şükranlarımı sunarım. Bu tez sürecinde ve tüm eğitim hayatım boyunca her zaman yanımda olan anne-babama, akrabalarım, hocalarıma ve meslek arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Merve AKGÜL

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN	i
TEZ ONAY SAYFASI.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖN SÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİNİ	viii
GİRİŞ.....	1
1. Problem Durumu	1
2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	2
3. Araştırmanın Yöntemi	3

I. BÖLÜM

1. OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE (4-6 YAŞ) ÇOCUĞUN GELİŞİM ÖZELLİKLERİ.....	6
1.1. Zihinsel Gelişim.....	7
1.2. Fiziksel Gelişim	10
1.3.Sosyal- Duygusal Gelişim	12
1.4. Ahlak Gelişimi	15

II. BÖLÜM

2. DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI 4-6 YAŞ KURAN KURSLARI.....	18
2.1. Din Eğitimi	18
2.2.Yaygın Din Eğitimi	19
2.3.Kuran Kursları.....	20
2.4. Yaş Kuran Kurslarında Din Eğitimi.....	22
2.4.1. Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 Yaş Kuran Kurslarının Yasal Dayanağı ve Açılış Amacı.....	22
2.4.2. Programın Temel Yaklaşımları.....	23
2.4.3. Programın Temel İlkeleri	24
2.4.4. Kuran Kursu Öğretici Yeterlilikleri (4-6 Yaş Grubu).....	26
2.4.5. 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursları Fiziki Mekân ve Donanım Şartları	27

III. BÖLÜM

3. BULGULAR VE YORUMLARI.....	34
3.1. Veli ve Çocukların Kişisel Bilgileri	34
3.1.1. Velilerin Çocuklara Yakınlık Dereceleri	34
3.1.2. Velilerin Eğitim Durumları.....	34
3.1.3. Velilerin Dini Eğitim Alma Durumları	35
3.1.4. Velilerin Din Eğitimini Nereden Aldıkları	35
3.1.5. Çocukların Yaş Durumları.....	36
3.2. Velilerin Kurslardaki Eğitimi ve Kurs Ortamını Değerlendirmesi	36
3.2.1. Velilerin Çocuklarını Kursta Gönderme Nedenleri	36
3.2.2. Velilerin Çocuklarının Kurstaki Memnuniyet Durumları	37
3.2.3. Velilerin Kursta Uygulanan Eğitim Programının Çocukların Seviyesine Uygun Olduğunu Düşünme Durumları.....	38
3.2.4. Velilerin Çocuklarının Kursta Öğrenme Güçlüğü Çektiklerini Düşünme Durumları.....	38
3.2.5. Velilerin Çocukların Öğrenme Güçlüğü Çektiği Durumlara İlişkin Görüşleri	39
3.2.6. Velilerin Kursun Çocuklarının Ahlaki Davranış Gelişimlerine Katkı Durumuna İlişkin Görüşleri.....	40
3.2.7. Velilerin Çocuklarının Eğitim Gördüğü Mekânın Fiziki İmkânlarını Yeterli Bulmalarına İlişkin Görüşleri	41
3.2.8. Velilerin Çocukların Öğretmenlerini Pedagojik Bakımdan Değerlendirmelerine İlişkin Görüşleri	42
3.2.9. Velilerin Eğitim Sürecinde Düzenli Bilgilendirme Alma Durumları	42
SONUÇ.....	47
KAYNAKÇA	50
EKLER	53
Ek-1. Veli Görüşleri Envanteri.....	54
ÖZGEÇMİŞ.....	57

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Araştırma Yapılan 4-6 Yaş Kurslar.....	4
Tablo 2. Velilerin Çocuklara Yakınlık Derecelerine Göre Dağılımı.....	33
Tablo 3. Velilerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı.....	33
Tablo 4. Velilerin Dini Eğitim Alma Durumlarına Göre Dağılımı.....	34
Tablo 5. 4-6 Yaş Grubu Kuran Kursuna Giden Çocukların Yaş Durumuna Göre Dağılımı.....	35
Tablo 6. Velilerin Çocuklarını Kursta Gönderme Nedenlerine Göre Dağılımı.....	35
Tablo 7. Velilerin Çocuklarının Kurstaki Memnuniyet Durumlarına Göre Dağılımı.....	37
Tablo 8. Velilerin Kursta Uygulanan Eğitim Programının Çocukların Seviyesine Uygun Olduğunu Düşünme Durumları Göre Dağılımı.....	37
Tablo 9. Velilerin Çocuklarının Kursta Öğrenme Güçlüğü Çektiklerini Düşünme Durumlarına Göre Dağılımları.....	38
Tablo 10. Velilerin Çocukların Öğrenme Güçlüğü Çektiği Durumlara İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı.....	39
Tablo 11. Velilerin Kursun Çocuklarının Ahlaki Davranış Gelişimlerine Katkı Durumuna İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı.....	40
Tablo 12. Velilerin Çocuklarının Eğitim Gördüğü Mekânın Fiziki İmkânlarını Yeterli Bulmalarına İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımları.....	41
Tablo 13. Velilerin Çocukların Öğretmenlerini Pedagojik Bakımdan Değerlendirmelerine İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımları.....	42
Tablo 14. Velilerin Eğitim Sürecinde Düzenli Bilgilendirme Alma Durumlarına Göre Dağılımları.....	42

GİRİŞ

1. Problem Durumu

İnsan fitratı gereği doğuştan itibaren inanma güdüsüyle meydana gelmiş bir varlıktır. Bu güdüsünün bir sonucu olarak tarih boyunca inançsız bir toplum olmamıştır. Toplumlar yaratıcı bir varlığın gücüne ve o gücün onları koruduğuna inanmış ve inandıkları yaratıcıya karşı onları hastalıklardan, kazalardan, felaketlerden koruması için her zaman yardım istemişlerdir. Her toplum yaratıcısına ibadet etmek için mabetler, dininin gereğini öğrenmek için ise eğitim mekânları açmıştır. Bu ihtiyaç insanlık tarihinin var olmasından süregelen bir din eğitiminin var olduğunun göstergesidir.

Ortaya çıkan her din gibi İslamiyet'te otaya çıktığı zamandan itibaren din eğitime başlamıştır. Bu eğitimler ilk başta Mekke'de gizli olarak gerçekleştirildiği için sahabelerin evlerinde yürütülse de Medine'ye hicretle birlikte açılan Mescidi Nebevi din eğitimi için kullanılmaya başlanmıştır. İslamiyet'in farklı bölgelere yayılmasıyla yeni bölgelerde ki inananlara din eğitimi verilmesi daha çok önem arz etmeye başlamıştır. Bu sebepten dolayı da camiler, medreseler, kütüphaneler, Kur'an Kursları din eğitimi vermek için kullanılan yerler haline gelmiştir (Zengin, 2012: 18).

Günümüzde de hala devam eden bu din eğitimi ülkemiz de Diyanet İşleri tarafından yürütülmektedir. Kurumun bünyesinde Kur'an Kursları, Hafızlık eğitimi, 4-6 Yaş Kur'an Kursu eğitimleri verilmektedir. Kur'an Kurslarında verilen eğitim toplumun tüm kesimini kapsamaktadır ancak 1999 yılında Kur'an kurslarına yaş sınırlaması getirilmesiyle birlikte ilköğretim 5. sınıftan küçük çocukların kurslarda resmi olarak eğitim alması mümkün değildi. Ancak 2011 yılında yapılan yaş sınırlamasının kaldırılmasıyla ilgili düzenleme ile birlikte Diyanet İşleri Başkanlığına yeni bir hizmet alanı ortaya çıkmış, çocuklarımızın sağlıklı bir din ve ahlak gelişimi göstermeleri için 2012 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından 4-6 Yaş grubu Kur'an kursları projesi başlatılmıştı (Kurt, 2017:1).

Din eğitimi her yaşta önemli olsa da çocukluk döneminde alınan din eğitimi kişinin ilerde ki inanma temelini oluşturacağı için çocukluk çağında ki din eğitimine çok önem verilmiştir. İnanma duygusu bu yaşlarda şekillenmeye başladığı için milli, manevi, ahlaki, bireysel duygularının doğru şekilde oluşması için sistemsel bir okul öncesi eğitim verilmesi gerekmektedir. Verilecek din eğitimi hususunda da çocuğun bu eğitimi düzgün

şekilde alabilmesi için zihinsel, fiziksel, ahlaki özelliklerini çok iyi bilip bu özelliklere göre eğitim verilmelidir.

4-6 yaş çocuğunun eğitimi bu yüzden gerekli eğitimi almış, onların zihin dünyasını tanıyan görevliler tarafından verilmeli, verilen eğitimin kalıcı olması için kursun fiziki şartlarının uygun olması gerekiyor. Bununla birlikte eğitimin çocuğun yaş seviyesine uygun olması, din eğitimi yanında okul öncesi eğitimin de verilmesi ve akran ilişkilerinin sağlıklı şekilde olmasının sağlanması hususu önemlidir.

Bu bilgiler ışığında biz de 4-6 yaş kurslarında verilen bu eğitimi velilerin değerlendirmesini istedik ve elde ettiğimiz verilerin eğitimi veren kurumlara da eğitimde ki kaliteyi artırmak için yardımcı olacağını düşündük.

Araştırmamızın problem cümlesini “Velilerin 4-6 yaş grubu Kur’an kurslarına dair görüşleri nelerdir?” oluşturmaktadır.

Bu temel problem çerçevesinde alt problemler:

- Veliler 4-6 yaş grubu Kur’an kurslarından memnun mudur?
- Velilerin 4-6 yaş grubunun da verilen eğitimi çocuklarının seviyesine uygun buluyorlar mı?
- Velinin öğreticiden en önemli beklentileri nelerdir?
- Velilerin çocuklarını 4-6 yaş grubu Kur’an kursuna gönderme nedenleri nelerdir?
- Veliler eğitim görülen mekânın fiziki şartlarından memnun mudur?
- Veliler verilen eğitimin çocuğunun ahlaki davranışına olan yansımından memnun mudur?
- Veliler öğreticinin pedagojik eğitimini yeterli buluyor mu?
- Veliler kurslarda uygulanan etkinliklerden ve kullanılan materyallerden memnun mudur?
- Veli, çocuğunda değişim ve gelişim gözlemleyebiliyor mu?
- Velinin 4-6 yaş Kur’an kurslarının etkinlik ve verimliliğini artırmaya yönelik önerileri ve teklifleri nelerdir.

2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çocukluk döneminde verilen din eğitimi çocuğun ileriki hayatında ki inanma duygusunun temelini atacağı için 0-6 yaşta verilen eğitimin önemi yadsınamaz. Çocukların zihin yapısı düşünüldüğünde bu dönemde verilen eğitimin doğru şekilde verilmesi önem

arz etmektedir. Verilen yanlış bir bilgi, ya da korkutulan yaratıcı figürü çocuğun iler ki yaşlar da dinden uzaklaşmasına sebep olabilir. Bizim bu çalışmayı yapmakta ki amacımızı da bu durum sebep olmuştur. Diyanet İşleri Başkanlığının 2013-2014 yıllarında eğitim vermeye başladığı 4-6 yaş kurslarının da verilen din eğitiminin çocuğunun seviyesine uygunluğu, öğreticinin bu yaş çocuğa eğitim verebilecek nitelikte olup olmadığını, eğitim verilen mekânın uygunluğu konularında velilerin görüşlerine başvurmak amacıyla yapılmıştır.

Yapılan bu çalışma sayesinde Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 yaş eğitimi verdiği kursların uygunluk şartlarına, öğreticilerin yeterliliklerine, eğitim seviyesinin uygunluk ve kalite yönünden hangi düzeyde olduğuna velilerin verdiği cevaplarla görüş sahibi olabilecektir. Görüşüne başvuru alan velilerin cinsiyet, yaş, ekonomik düzey, eğitim düzeyi konusunda farklı olduğunu da söylemeliyiz. Bu farklılık ta örneklem grubunun görüşlerinin dikkate alınması gerektiğinin bir göstergesidir.

3. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada bilimsel veri toplama araçlarından literatür taraması, anket tekniği ve gözlem yöntemleri kullanılmıştır. Kullanılan anket tekniği sayesinde aynı anda birçok kişinin görüşlerine sahip olma ve bu görüşleri toplu bir şekilde inceleme fırsatı bulunmuştur. Verilen cevapların güvenilir olması açısından anket uygulan kişilerden isim istenmemiştir. Sorular zarflar halinde velilere ulaştırılmış ve kapalı zarflarla geri toplanmıştır.

Araştırmanın evreni, Amasya İli 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde açılan 4-6 Yaş grubu Kur'an kurslarıdır. Amasya İl müftülüğünden den alınan istatistikî bilgiye göre 2018-2019 eğitim- öğretim döneminde 4-6 yaş grubu Kur'an kursları, müstakil bir kurs olarak Amasya Merkez'de ki yedi kurs ve Ziyaret Beldesi'nde ki kurslar açılmış ve bu kurslarda toplam 214 öğrenci eğitim-öğretim görmüştür. Bu sayı evrenimizi oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise, 2018-2019 yılı eğitim- öğretim dönemin de Amasya merkezde yer alan bu sekiz kursta öğrenim gören 214 öğrencinin velisi oluşturmaktadır.

Anket metni velilerin kursta verilen eğitimle ilgili görüşlerinin alınmasını içerdiği için 2018-2019 eğitim- öğretim dönemi II. Dönem sonunda uygulanmıştır. Örneklem

belirlenirken Amasya merkezde yer alan tüm kurslarda ki velilere uygulama kararı alınmış ve Amasya Müftülüğünden gerekli izinler alınmıştır.

Tablo 1. Araştırma Yapılan 4-6 Yaş Kurslar

Amasya/Merkez	Akşemseddin 4-6 Yaş Kuran Kursu	40
Amasya/Merkez	Akmescit4-6 Yaş Kuran Kursu	50
Amasya/Merkez	Şeyhcuı4-6 Yaş Kuran Kursu	20
Amasya/Merkez	Hacılar Mahallesi 4-6 Yaş Kuran Kursu	13
Amasya/Merkez	Tevfik Efendi 4-6 Yaş Kuran Kursu	38
Amasya/Merkez	Kırklar 4-6 Yaş Kuran Kursu	14
Amasya/Merkez	Kirazlıdere 4-6 Yaş Kuran Kursu	20
Ziyaret Beldesi	Ziyaret 4-6 Yaş Kuran Kursu	20
	Toplam	214

Çalışmada öncelikle literatür çalışması yapılmış, daha sonra konuya uygun anket soruları oluşturulmuştur. Hazırlanmış olduğumuz anket 2 bölüm ve 19 sorudan oluşmaktadır. 1. bölümde kişisel bilgiler, 2. bölümde ise velilerin kurslardaki eğitimi ve kurs ortamını değerlendirmesi ile ilgili sorular bulunmaktadır. Ankete velilinin şıklara göre işaretlemesini gerektiren soruların yanında, evet, kısmen, memnun değil şeklinde cevaplayacağı sorular bulunmaktadır. Bunun yanında velilinin cevaplayacağı açık uçlu sorular da yer almaktadır. Anketteki sorular, öğretim programı, öğretici ve etkinlik kitapları, uzman görüşleri, öğretici görüşleri ve öğrenci velileri görüşleri alınarak hazırlanmıştır.

Hazırlanmış olan anketi 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde açılan 4-6 Yaş grubu Kur'an kurslarına giden öğrenci velilerine öğretici tarafından dağıtımı sağlanıp, doldurulan anketleri getirmeleri istenmiştir. Öğretici vasıtasıyla anketin eğitim-öğretim açısından önemi velilere iletilmiş ve cevapların hiçbir etki altında kalmadan verilebilmesi için gerekli açıklamalar yapılmıştır. Verilen anketler güvenilirlik açısından bir sorunla karşılaşılması açısından zarflarla dağıtılıp zarflarla toplanmıştır. Dağıtılan 214 adet anket metninin toplam 170 tanesi doldurulmuş şekilde geri dönmüştür.

Verilerin değerlendirilmesi için uygulanan anket soruları ve verilen cevaplar bilgisayara aktarılmış, anket sonuçlarından elde edilen veriler SPSS statiksel paket programı yardımıyla frekans dağılımı (N) ve yüzde oranı (%)

kullanılarak tablolar oluşturulmuş ve bu tablolardan elde edilen veriler gözlem ve bilgi edinme teknikleriyle de desteklenerek yorumlanmıştır.

I. BÖLÜM

1. OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE (4-6 YAŞ) ÇOCUĞUN GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

İnsanın yaşamı boyunca fiziksel, duygusal, ahlaki, dini alanlarda birçok değişiklikler yaşar. Bu değişiklikler insanın hayatı boyunca sürer ve hayatının her evresinde farklı özelliklerle, duygularla insan hayatını şekillendirir. Bizde konumuza 4-6 yaş grubu çocukların gelişimsel özelliklerine bakarak başlayacağız.

Gelişim içerisinde birden çok farklı anlamı taşıyan bir kavramdır. İlk olarak büyüme, kilo artışı gibi bedensel kavramlar kastedilir. Bir diğer anlam da ise yaşantı sonucu ortaya çıkan davranışlar diyebiliriz. Ya da farklı bir tanıma göre genetik yapılar ve çevrenin etkileşimi sonucu bireyde görülen biyolojik değişiklikler olarak tanımlayabiliriz (Berger,2008: 34'ten aktaran: Köylü ve Oruç,2017:1).

Gelişim sadece sosyal ölçümlerle açıklanamayan, birçok yapı ve işlevi içinde barındıran bir yapıdır. Bundan dolayı da her gelişim evresi bir sonraki evreyi etkiler. Bu yüzden yapısal bağlantı, bütünleşme ve hiyerarşi gelişimin temel özellikleridir (Yavuzer,2018:24).

Gelişimin bazı temel ilkelerini şu şekilde sıralayabiliriz:

“Gelişimde bireysel farklar söz konusudur.

Yaşamım değişik dönemlerinde farklı gelişimsel özellikler önem kazanır.

Gelişim kalıttan ve çevreden etkilenir.

Gelişim dinamik bir olgudur ve düzenli bir sıra izler.

Gelişim alanları birbiriyle ilintilidir” (Köylü ve Oruç,2017:3).

Gelişim psikologları tarafından gelişim farklı şekilde dönemlere ayrılmıştır. Gelişimi farklı yönlerden inceleyen gelişimciler farklı ama içeriğine baktığımızda birbirine benzer evrelere ayırmıştır. Freud gelişimi insanın doğumuyla başlayan ergenlikle biten beş evrede inceler. Bu evrelere oral, anal, fallik, örtük ve genital adını vermiştir. Erikson ise Freud'un evrelerine ergenlik sonrası üç dönem daha ekleyerek gelişimi ergenlikle sonlandırmamıştır. Ayrıca Freud'un evreleri daha çok ruhsal-cinsel içerikliyken Erikson'un evreleri ruhsal- toplumsal içeriklidir. Piaget ise gelişimin daha çok bilişsel

yönüyle ilginmiş ve dört evreye ayırmış. Kohlberg’de gelişime ahlaksal yönden inceleyerek ahlak gelişimini altı evreye ayırmıştır (Başaran,1998: 34).

Yavuzer ise gelişimi Prenatal Dönem (Doğum öncesi dönem) ve Postnatal Dönem (Doğum sonrası dönem) olarak ikiye ayırmıştır.

“Prenatal Dönem (Doğum öncesi dönem):

- 1- Ovum Evresi: Dölllenme anından ikinci haftanın sonuna kadar
- 2- Embriyo Evresi: Üçüncü haftadan sekizinci haftasının sonuna kadar
- 3- Fetus Evresi: Üçüncü aydan doğuma kadar olan evre

Postnatal Dönem (Doğum sonrası dönem):

- 1- Yeni doğan bebek evresi:0-4 hafta
- 2- Bebeklik: 4 hafta-2 yıl
- 3- İlk çocukluk:2-6yıl
- 4- Son çocukluk: 6-11 yıl (kızlarda); 6-13 yıl (erkeklerde)
- 5- Ergenlik: 11-20 yıl (kızlarda) ; 13-20 yıl (erkeklerde)” (Yavuzer, 2018: 26).

Gelişimin farklı evrelerini gördükten sonra genel anlamda gelişim alanlarını fiziksel, zihinsel, sosyal-duygusal ve ahlak gelişimi olarak alanlara ayırabiliriz.

1.1. Zihinsel Gelişim

Zihin, kavram olarak; algılama, bellek, kavrama ve düşünme anlamlarını içinde barındırır (Kurt, 2017:15). Yeni dünyaya gelen çocuğun uğraşması gereken ilk sorun yaşadığı dünyayı öğrenme çabasıdır. Çocuğun işte yeni adım attığı bu dünyayı anlamlandırma çalışmasına zihinsel gelişim adı verilir. Zihinsel gelişim bebeklikten yetişkinliğe kadar kişinin çevreyi, yaşadığı dünyayı anlamlandırma çabası incelenir (Deniz, 2017:2).

Zihinsel gelişim dönemleri konusunda eğitim sistemini en fazla etkileyen isim Piaget’tir. Piaget’e göre çocuk kendi dünyasını anlamlandırabilmek için etrafındaki insan ve nesnelere faaliyete geçer. Çocuk daha ilkesel hareketlerden soyut düşünme dediğimiz soyut muhakeme durumuna geçmeye çabalar. Bu da çocuğu daha karmaşık yapılara yönelmesini sağlar. Piaget’in kuramının temel ögesi işlemdir. İşlem çocuğun zihinsel süreçte başladığı noktaya tekrar geri dönmesi demektir. Yani çocuğun elindeki nesne değişse de içinde ki ürün miktarının değişmediğini muhakeme edebilmesidir (Yavuzer, 2018: 36).

Piaget'e göre her çocuk gelişim basamaklarını sırayla izlemek zorundadır. Bir basamaktan diğer basamağa geçtikçe çocuğun zihni daha karmaşık durumlarla karşı karşıya kalır. Bu basamakların ilerlemesinde kalıtımın olduğu kadar çevreninde etkisi vardır. Çünkü çevrede çocuğun zihin yapısını geliştirecek nesne, obje ne kadar çok ve çeşitli şekilde bulunursa çocuğun zihin yapısı da o ölçüde gelişir. Bu yaşantı çokluğu çocuğun zihinsel açıdan yeni şemalar kurmasını var olan şemaları şekillendirip ilişkilendirmesine katkı sağlar (Oruç, 2014:77).

Piaget çocuklar üzerinde yaptığı gözlemler sonucu zihinsel gelişimi dört basamağa ayırmıştır.

1- Duyu- Hareket Dönemi (0-2 yaş)

2- İşlem Öncesi Dönem (2-7 yaş)

3- Somut İşlemler Dönemi (7-11 yaş)

4- Soyut İşlemler Dönemi (11 ve üzeri yaş), (Köylü ve Oruç,2017:13).

Diyanet İşleri Başkanlığı Kuran Kursu 4-6 yaş Grubu Öğretici Kitabında4-6 yaş dönemi zihinsel gelişim özelliklerini şu şekilde sıralanmıştır:

* İşlem öncesi (2-7 yaş) dönemin özelliklerini gösterir. Bu dönemde art arda gelen iki dönemi geçirir. Bu dönemler 2-4 yaş arasında kavram öncesi dönem ve 4-7 yaş arasındaki sezgisel dönemdir.

* Kavram öncesi evrede simgeler bulma, simgesel işlevler yapma ve zıtlıkları birleştirme özelliği gösterirken, sezgisel evrede; kendine yönelik sezgi ve her seferinde bir boyut üzerinde sezgi geliştirme özelliklerini gösterir.

* Henüz konular arasında mantıksal ilişkiler kuramaz. Çünkü henüz olayları oluşturan neden sonuç ilişkilerini anlayacak bilişsel yeterlikten yoksundur.

* Belirli bir zamanda bir durumun yalnızca bir yönünü ele alma yeteneğine sahiptir. Dili kullanmaya başlar. Böylece sembolik biçimde düşünme becerilerini geliştirir. Nesnelere simgeler ve sözcüklerle temsil etmeyi öğrenir

* Diğer çocuklarla oynarken, bir nesneye başka bir nesneymiş gibi davranır. Ancak düşünce hâlâ görüntünün kontrolü altındadır.

* Eylemlerinde, düşüncelerinde, bakış açılarında benmerkezcidir. Bu dönemde çocuk başkasının bakış açısından dünyanın ne olduğunu düşünemez. Bu evrede çocuk kendini olayların merkezinde görür. Her olayı kendi açısından değerlendirir.

- * Göz önünde bulunmayan ve bir anlamda onun açısından mevcut olmayan bir nesneyi ya da bir kişiyi temsil eden bir kelime, sembol veya başka bir varlık geliştirmeye çalışır. Bir sopaya binip at diye dolaşabilir.
- * Hiyerarşi fikrine dayanarak sınıflandırma ve gruplandırma yapabilir, fakat sınıf içermelerini kavrayamaz. Mesela; ağacın ne olduğunu bilir ama ağacın bir bitki olduğunu bilemeyebilir.
- * Cansız varlıkları, canlıymış gibi düşünme eğilimindedir.
- * Doğal olayların, insan eliyle ya da Allah eliyle yaratılmış olduğunu düşünmektedir. Doğal olaylar ile insan eylemleri arasında bir etkileşimin bulunduğunu düşünmektedir.
- * Parçayla bütünü aynı zamanda düşünemez. Zihinsel kıyaslama yapamazlar. Mantıksal düşünme işlemi gelişmemiştir” (Cihandede, 2014:11).

Yukarıda verdiğimiz bilgiler ışığında konumuzla alakalı olarak 4-6 yaş çocuğunun dini gelişim açısından zihinsel yönünü incelersek; bu dönemde çocuklar düşünce yapısı mantık dışıdır ve anlık o an görünen olaylara göre değişen bir olgudur. Zihinsel tasarımlama olsa da dili tam anlamıyla sistemli bir şekilde incelenemez. Bu yaş çocukları karşılaştıkları olaylar karşısında olayın sadece bir yönüne odaklanabilir (Cihandede, 2014: 48).

Dört yaşında çocukların araştırma ve soruşturma dönemidir. Bu yaşta çocuklar sürekli soru sorarlar. Bu yaştaki çocukların sorduğu sorulara cevap verilmezse çocukların zihinsel gelişimini olumsuz yönde etkiler. Bu yüzden her şeyi araştıran merak eden çocuklar için yaşına uygun oyunlar materyaller hazırlanmalıdır. Bu tür etkinlikler çocuğun daha fazla düşünmesine ve zihinsel gelişiminin artmasına olumlu etki sağlar (Köylü ve Oruç,2017:16). Çocuktaki bu soruşturma dönemi onun içindeki merak duygusundan kaynaklanmaktadır. Bu merak duygusu çocukta etrafındaki tüm nesnelere dokunmak bilmediği her durumu sormak yönündedir. Çocuğun bu durumu geçirtilmemeli sorduğu bu sorulara uygun cevaplar verilmesi onun zihinsel gelişiminin düzgün şekilde oluşmasına katkı sağlayacaktır (Güneş, 2018:159-160).

Bu dönem çocukları daha soyut kavramları algılama yönünden eksiktirler. Bu yüzden bu dönem çocuğuna dini eğitim verilirken daha çok somut materyaller oyunlar kullanılmalı çocuğa uygun şekilde ilahi ve dualar öğretilmelidir (Ay, 2017:42). Allah kavramı bu dönem çocuğunda en dikkat edilmesi gereken durumlardan biridir. Bu dönem çocuğu zihninde her konuda bir şema oluşturduğu gibi Allah tasavvuru konusunda da bir

şema geliştirir. Onlar Allah'ı süperman gibi algırlar. Bu yaştaki çocukta antropomorfizm yani insanüstü varlıkları insana benzetme özeliği olduğu için Allah'ı da çocuk insana ve etrafında televizyonda gördüğü güçlü karakterlere benzetir (Cihandede, 2014:67-68). Bu kişi bazen izlediği çizgi filmde ki bir karakter bazen de onun çok güçlü olduğunu düşündüğü babası, abisi veya dedesi olabilir. Bu yaştaki çocuklara Allah ve başka dini bilgi verilirken basit bir mantıkla verilmelidir. Konular karmaşık ve karışık şekilde verilirse çocuk bu bilgileri anlamayacağı için kafası karışılabilir ve bu konulara olan ilgi ve merakı azalabilir (Köylü, 2004:150).

İlah tasavvuruyla birlikte çocuklar daha soyut olan melek, cin gibi kavramları anlayacak düzeyde de değildir. Çocuklara melek kavramı anlatılırken bilimsel verilere girmeye gerek yoktur. Melek kavramını meleklerin onu kötülüklerden koruyacak bir varlık olduğunu bu sayede şeytanının da kötü bir varlık olduğunu ilişkilendirilerek verilebilir. Bu bağlamda çocuğa meleklerin onu korumak için her zaman yanında bulunduğunu Allah'a onu melekler aracılığıyla koruması için dua etmesi gerektiğini bu sayede de şeytanında kendinden uzaklaştığını kavrayabilir (Oruç, 2014:194). Bu kavramlar çocuğun aklını karıştırabileceği için çocuklara ayrıntılı şekilde anlatılmalı ya da onların anlayacağı düzeydeki örnek, oyun ve materyallerle verilmelidir.

İşlem öncesi dönemdeki çocuğun en önemli özelliklerinden biri de benmerkezciliktir. Bu dönemde ki çocuk başkasının bakış açısını onun ne düşündüğünü zihninde bilinçlendiremez. Çocuk olaylara kendi tarafından bakar ve kendini olayın merkezinde görür daha mantık tam anlamıyla yerleşmemiştir (Cihandede, 2014: 49). Bu yaştaki çocukların benmerkezci tavrı ön planda olduğu için verilecek bilgiler onun için önemli olan duygu eşya ya da kişiler üzerinden örneklendirilerek verilmelidir.

1.2. Fiziksel Gelişim

Fiziksel gelişim çocuğun hareketleriyle alakalı olan kas gelişimlerini kapsayan daha anne rahmine düşmesinden hayatını sonuna kadar süregelen bir süreci kapsar. 4-6 yaş dönemindeki fiziksel gelişime baktığımız zaman 0-3 yaş aralığından daha yavaşken 6 üzeri yaşlar içinden de daha hızlı bir haldedir. Erkek ve kız çocuklarının kas gelişim hız ve düzeyleri farklı seviyededir. Erkek çocukları kızlara göre fiziksel yönden daha gelişim gösterebilirler de kız çocukları da buna nazaran ince kasları kullanma konusunda daha beceriklidirler (Kurt, 2017:25).

4-5 yaşında ki çocuk artık uzun adımlarla birlikte yetişkin şekilde yürümeyi başarabilir. Beden kısımlarının hareketleri artık daha düzgün ve uyumlu bir haldedir. Tırmanma, hoplama, bisiklet pedalını çevirebilme konusunda artık daha iyi bir durumdadır. Bu yaşta öğretildiği zaman basit müzik aletlerini de çalacak düzeye gelmiştir (Yavuzer, 2018:87).

Bu yaş çocuğunda el-kol koordinasyonu geliştiği için artık ince motor becerilerinde de ustalaşmaya başlamıştır. El ve parmaklarını iyi bir şekilde kullanmaya başlamıştır. Bir yetişkin gibi kalem kullanabilir ama makas konusunda hala ince motor gelişimi tam oluşmamıştır. Makası kaba şekilde kullanabilir. Bu yaş çocuğu üstünü kendi giyebilir, kıyafetini ilikleyp, çözebilir. Dişlerini fırçalayabilir saçını tarayabilir. Kendi içeceğini kendisi koyabilir (Cihandede, 2014:32).

Üç dört yaşındaki çocuğun hareket türleri daha fazla çeşitlenir ve çoğalır. Çocuk artık merdiven inmenin yanında merdiven çıkabilir, üç tekerlekli bisiklet sürebilir. Çocukların artık küçük kasları gelişmeye başlar ve bu sayede kendi başına bir şeyler yapabileceği aktiviteleri çoğalır (Wilson, 1991'den aktaran: Köylü ve Oruç, 2017:10). Beş altı yaşlara geldiğimizde ise çocuk artık gelişimin hızı yönünden yetişkin dönemine ulaşır. Çocukların bu yaştan sonra bedeni başından hızlı gelişmeye başlar. Büyük kasların gelişmesi hızlı iken küçük kaslarını kullanma yönünden hala zayıftırlar. Bu yüzden bu yaştaki çocukları küçük kas koordinasyonu gerektiren oyunlar sıkıcı gelebilir. Enerji düzeyleri çok fazla olduğu için hareketli oyunlara daha fazla ağırlık verilebilir (Köylü ve Oruç, 2017:10).

4-6 yaş dönemi fiziksel gelişimini Diyanet İşleri Başkanlığının 4-6 Yaş Kuran Kursu grubu için hazırlamış olduğu kitapta şu şekilde görüyoruz:

- *İskelet kasları ve diğer kasları yavaş yavaş bağımsız bir hale geldiği için hareketlerini yardımsız yapabilir.
- * Rahatça yürür, koşar, zıplar, merdivenleri yardımsız ve ayak değiştirerek tırmanır, yardım edilirse uzun bir merdivenden ayak değiştirerek inebilir.
- * Motor becerileri geliştiği için beden hareketlerini istediği gibi, ustalıklı yönlendirebilir; koşma, ani durma ve tekrar koşma ile ani dönüşleri büyük başarıyla becerir.
- * El-göz koordinasyonu geliştiği için ince motor becerilerinde ustalık kazanmıştır.
- * El ve parmaklarını çok iyi şekilde kullanabilmektedir.

- * Kalemî yetişkin gibi tutar ve başarıyla kullanırken, makası kabaca kullanabilmektedir.
- * Kendi giysilerini giyebilir, ilikleyebilir ve çözebilir.
- * Elini yüzünü yıkayabilir, dişlerini fırçalar, saçını tarar.
- * Ayakkabısını doğru giyer, bağcıklarını, ancak bir süre sonra bağlayabilir.
- * Suyunu kendisi koyabilir. Bu yaşta çocuk bedenen çok kontrollü olduğu için akılcı biçimde hareket edebilir.
- * Hareketli oyunları oynayabilir, oturarak, çömelerek, ayakta devamlı konum değiştirerek oyunlar oynamayı sever.
- * Ayrıca çeşitli kuralları bulunan her çeşit top oyununu başarıyla oynayabilir.
- * Müziğe uygun hareketler yapabilir, müzikteki ritim ile ilgilenir ve müziğe uygun bir tempoyla yürüyebilir (Cihandede, 2014:9).

Bu maddeleri incelediğimizde 4- 6 yaş grubundaki öğrenciler yaşları gereği sahip oldukları fiziksel özelliklerle bolca hareket ve enerji gerektiren oyunlar oynanabilir. İnce kasları daha tam anlamıyla gelişmediği için makas kullanımı gerektiren ya da ince boyamalar içeren etkinliklerde zorlanabilirler. Çocuklardaki hareket isteği ve enerji oyun oynayarak müzik eşliğinde öğrenme şeklinde uygulanabilir. Dualar, belli başlı dini bilgiler tekerleme, şarkı, ilahi şeklinde hareketlerle öğretilmesi daha kalıcı etki yaratır. Bu yaştaki çocukların artık kendi başına üstlerini giyip çıkarabilmeleri, yemeklerini kendilerinin yiyeabilmeleri onları arkadaşlarının önünde büyüdüğü hissini uyandırarak daha motive hale de getirir. Bu da onlara verilecek bilgilerde kendini daha emin hissetmesini sağlar.

Namaz kılmayı öğrenme konusunda bu yaştaki çocuğa temel namaz kuralları rükû, secde halleri teorik olarak anlatımın yanında pratik olarak da anlatılabilir. Çünkü çocuk merak duygusunun getirdiği halle birlikte bu konuda büyüklerini incelemeye başlamıştır. Namaz eğitimi verilirken çocuğun namazın tüm kurallarını yerine getiremeyeceğini iyi bilmek gerekir (Oruç, 2014:204).

1.3. Sosyal-Duygusal Gelişim

Kişinin doğumdan ölüme kadar geçen sürede sosyal çevre ile oluşturduğu ilişkiyle birlikte ortaya çıkardığı yeteneklerini toplumsal kurallarla birleştirip toplum kurallarına uydurması sürecine sosyal gelişim denir (Nas, 2018:40). İnsan sosyal bir varlıktır. Kültürel olgularla birlikte sosyal ilişkiler kültürün, toplumun, bireyin yapısını etkiler. Birey

doğduğu andan itibaren çevreye uymak için çabalar ve bu çaba ömür boyu sürer ve gelişir (Yavuzer, 2018:43).

Çocuğun kişilik gelişimi yanında sosyal gelişimi de çok önemlidir. Çocuğun çevreyle etkileşimi aynı zamanda onun kendi dışındaki etrafı anlamlandırma çabasıdır. Bu da sosyal gelişimi farkı disiplinler içinde incelenmesini sağlamıştır. Bu yaklaşımların en çok duyulanı Sigmund Freud'un "*psikodinamik kişilik kuramı*"dır. Freud'un bu yaklaşımında "*id, ego, süperego*" adında üç bilinç hali vardır. Freud'un bu basamaklarından *id* bilinçaltını cinsellik ve saldırganlığın baskın olduğu bilinç durumudur. *Ego* da ise *id*'in isteklerini dış dünyaya uyarlama çabası vardır. *Süper ego* ise toplumu kabul ettiği ahlaki değerlerin baskın olduğu bilinç halidir (Köylü ve Oruç, 2017:25). Ortaya atılan bir diğer yaklaşım ise Erik H. Erikson'un kuramıdır. Erikson kuramında gelişimin ömür boyu sürdüğünü söylemiş ve gelişimi sekiz evre halinde vermiştir. Biz konumuzla alakalı olan *Girişkenliğe karşı suçluluk duygusu (3-6 yaş)* evresinin özelliklerini inceleyeceğiz. Bu evredeki çocuklar çok fazlaca meraklılardır. Bu merak duygusuyla birlikte çok fazla soru sorma eğilimleri vardır. Bu dönemdeki çocukların sorduğu sorular karşısında terslenmemeli onların yaşına uygun ve onları tatmin edici şekilde cevaplar verilmelidir (Pegem Akademi, 2016:200).

Çocuğun duygusal gelişime baktığımızda ise bu yaştaki çocukların en çok ihtiyaç hissettikleri duygu sevgidir. Çocuk daha ilk dünyaya geldiğinde annesinin sevgi ve ilgisine muhtaçtır. Onun sevgi ve merhameti çocuğun fiziksel ve zihinsel duygularına besler. Çocuğa Allah sevgisi verebilmek içinde onu sevdiğini belli etmek çocuğa sevgiyi hissettirmek çok önemlidir (Ay, 2017:49-50). Okul öncesi dönemde çocuğa gösterilen ilgi sadece ihtiyaçların giderilmesi şeklinde değerlendirilmelidir. O yaştaki çocuk bizim ona karşı olan tutumumuzun farkındadır. Bu yüzden aileler ve okul öncesi eğitim veren kurumlar onlara gerekli ilgiyi vermelidir (Tavukcuoğlu, 2002:57).

Sosyal yönden baktığımızda 4 yaş çocuğu yetişkinleri izleyerek onların davranışlarını taklit etme eğilimindedir. Taklit etme duygusundan dolayı yetişkinleri incelemekle vakit geçirse de bunun yanında kendi yaşındaki çocuklarla da artık daha uzun süre vakit geçirmeye oyun grupları kurmaya başlar. Bu oyun grupları çabuk dağılma eğilimi gösterse de aynı zamanda çocuklar arasında bazı anlaşmazlıklara sebep olsa da bu durumlar çocuğun sosyal gelişiminde deneyim sahibi olmasını sağlar. Çocuk arkadaşlarının bazı isteklerine uyum sağlayarak fedakârlık duygusuna sahip olmaya başlar (Oktay, 2004:42).

Duygusal yönden ise bu yaş çocuğunda bağımsızlık isteği hâkimdir ve inatçı özelliklere sahiptir. Karşılaştığı durumlarda kendi istediği olsun ister sosyal uyum başlamış olsa da her şeyi hemen kabullenmez. Bağımsız olma duygusuyla istemediği durumda akranlarıyla kavga edebilir yetişkinlere karşı saldırgan tavırlar sergileyebilir. Bu yaş çocuğu kendini sıkça övme halindedir. Daha önce alışık olmadığı objelere karşı çekinme durumu olabilir. Hatta bu nesnelere korkma durumu oluşur. Hayal gücünün gelişmiş olmamasından dolayı gerçeğe gerçek dışını bazen karıştırabilir (Cihandede, 2014: 34-35).

4-6 yaş dönemi çocuğunun sosyal- duygusal gelişim basamaklarını Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 yaş grubu öğretici kitabında şu şekilde açıklıyor:

- * Bağımsızlık isteği taşımaktadır ve oldukça inatçıdır, kendi isteği doğrultusunda hareket etmek ister, sosyal uyum yeteneği gelişmesine rağmen, her şeyi hemen kabul etmez.
- * Çevresinde bulunan yetişkinleri model alarak, emir vermekten hoşlanır. Yani çevresindekilerle özdeşleşme özelliği gösterir. Erkek çocuklar genellikle babasıyla, kız çocuklar annesiyle özdeşleşirler. Bu eğilimleri çok güçlüdür.
- * Cinsler arasında ayırım yapmaya başlarlar. Kızlar kızları, erkekler erkekleri tercih ederler. Kendi kendini eleştirir ama kendine güveni de vardır.
- * Söylenenlere inanır ve hemen yapar, karşısındakileri hoşnut etmeyi sever. Kendisine verilen adil cezaları itirazsız kabul eder. Kendisi ve çevresi ile çatışma halinde değildir.
- * Merak, cesaret, yarışmacılık duyguları artar.
- * Girişimciliğe yönelik faaliyetlerinin engellenmesi, yani cezacı tutum içinde olunması ve bağımsızlığın kısıtlanması çocukta saldırganca davranışlara neden olabilir.
- * Yetişkinlerle ve diğer çocuklarla olumlu ilişkiler kurabilen sosyal bir varlık haline gelir.
- * Evine ve annesine bağlı olmasına rağmen, ev ortamının dışına çıkma isteği vardır. Çevresini genişletmek ister.
- * Bedensel gelişimi ve dil olanakları çocuğun çevresiyle daha bağımsız ilişkiler kurmasına olanak verir.
- * Bu yaş çocuğunda yetişkinin davranışlarını model alıp tekrar etme özelliği vardır. Özellikle yetişkinin sosyal davranışlarını örnek alarak, kendi davranışı gibi

uygulamaya başlar. Çevresinde gördüğü davranış modellerini kendi oyunu içinde sergiler.

* Toplumsal kuralları öğrenmeye başlamıştır. Çocuk yaşlarıyla oynamaktan hoşlanır. Arkadaşları ile oyunu sırasında bazı uyumsuzluklar yaşayabilir. Oyunun kurallarına uymaya başlamıştır.

* Erkek ya da kız olarak cinsiyetine bağlı bir kimlik kazanmaya başlar. Kendi cinsiyetinden arkadaş seçer. Çocuklar oyun oynarken oyuncaklarını paylaşır, arkadaşı ile işbirliği yapabilir. Oyun içinde sırasının gelmesini bekleyebilir.

* Düşle gerçeği henüz ayıramadığı için hayalî oyunlar oynar ve hayalî oyun arkadaşları edinir.

* Hayal ürünü olan hikâyeleri anlatmaktan hoşlanır. Uzun hikâyeler anlatarak gösteriş yapar.

* Giyeceğini kendisi seçmeye çabalar, ayakkabısını kendisi bağlamak ister, sokağa çıkıp oynamak ister.

* Oyunlar dışında evdeki işlere, yetişkinlerin yaptıklarına, ilgi duyar. Anne-babasına ev işlerinde yardımcı olmaya çalışır. Sorumluluk alabilir. Alış-veriş yapabilir, basit ev işlerini beceriyle yapar.

* Ben kavramının yanında “biz” kavramını da geliştirir. Biz kavramında, yani anne, baba ve kardeşler, yakın akrabalar yer alır” (Cihandede,2014:10-11).

4-6 yaş öğretici kitabında yer alan maddeleri incelediğimizde bu yaştaki çocukların sosyal- duygusal yönden çok meraklı bir dönemde olduklarını görüyoruz. Bu yüzden bu çocukların merak duygusu onların anlayacağı seviyede giderilmelidir. Eğer merak ettiği konu geçiştirilip önemsenmezse veya sorduğu soru karşısında azarlanırsa çocuk merak duygusunu yitirebilir. Bu yaştaki çocuğun en önemli özelliklerinden biri taklit duygusudur. O yüzden çocuğa bili vermekten ziyade istenilen davranış bizzat rol model olarak yaşatılmalıdır.

1.4. Ahlak Gelişimi

“Ahlak, insanın karakter yapısını, neyi yapıp neyi yapamayacağını belirten, bunlarla ilgili değerlendirmeleri ve davranışları düzenleyen genel kurallar bütünüdür” (Cihandede, 2014:76).

İnsan gelişiminin önemli unsurlarından biride ahlaki gelişimdir. Kişinin kendisi ve diğer insanlarla oluşturduğu ilişki ahlaki düzendir. Bu ahlaki gelişim ise aile, okul ve çevrede gelişim gösterir (Köylü, 2003:69).

Ahlak gelişimi terimiyle gelişimciler çocukların sosyal dünyaya ayak uydurmak için gösterdiği çabayı kast eder. Ahlak gelişimi konusunda ilk görüş psikanalitik kuramcılar getirmiştir. Onlara göre ahlak gelişimi süper egonun ortaya çıkmasıyla birlikte çocuklar üzerinde anne ve babanın yasaklarını kabullenmesidir. Sosyal öğrenme kuramcıları ise ahlak gelişimini sürekli bir biçimde ilerleyen derece derece oluşan süreğen bir durum olarak kabul ederler. Buna zıt bir görüş olarak ise bilişimciler ahlak gelişimini belirgin farklılıklarla ve birbirinden ayrılan evrelerden oluştuğunu belirtirler (Cihandede, 2014: 76). Davranışçı yaklaşımdakilere göre ahlaki gelişim ahlak şartlı öğrenmeler sonucu oluşur. Çocuğun yaptığı davranışa karşı bir ödül verilirse çocuk davranışı öğrenir eğer cezalandırılırsa davranışın kaybolacağı düşüncesi hâkimdir. Çocuk ödül aldığı davranışı doğru olarak kabul ederken ceza aldığı davranışın yanlış olduğunu kabul eder. (Çocuk ödül aldığı davranışı doğru olarak kabul ederken ceza aldığı davranışın yanlış olduğunu kabul eder (Yavuzer, 2018:117).

Kohlberg'e göre ise ahlak bilişsel bir yetenek olup kişinin kendisinin belirlediği aynı zamanda evrensel ilkelerle örtüşen seviyede yargıda bulunma bu doğrultuda karar alma sürecidir. Zihnin bir süreci olarak ahlak belli bir evreleri geçerek ve evrensel adalet duygusunun da oluşmasıyla birlikte tamamlanır. Bu evrelerin basamakları kültüre göre değişmez ve her basamak farklı bir felsefi düşünce temeline dayanır. Kültürel bazı değişimler bu evreleri yavaşlatabilir, hızlandırabilir fakat evrelerin sırasını değiştiremez, bir evreyi yaşamadan diğer evreye geçilemez (Çiftçi, 2003: 51).

Çocukluk dönemi ahlaki gelişimiyle ilgili çalışma yapanlardan birisi R. Selman'dır. O gelişime ilgin beş basamaktan bahseder. Biz konumuzla alakalı olan "*Ayırt edici olmayan ben-merkezci rol alma evresini* incelediğimizde: Bu evre yaklaşık 3-6 yaş arası kapsamaktadır. Bu evrede çocuklar benmerkezci ya da ayırt edici özelliğe sahip değildiler. Sosyal olayları anlamlandırıp farklı şekilde yorumlama duyguları gelişmemiştir. Bu basamaktaki çocuk kendisi ve diğer bireylerin ayrı olduğunu anlamaya çalışır. Kendisinin onlardan ayrı bir birey olduğunu farklı düşünebildiğini algılamaya başlasa da iki farklı düşünceyi koordine edemez (Köylü, 2003: 72-73).

Diyanet İşleri Başkanlığının hazırlamış olduğu 4-6 yaş grubu öğretici kitabında 4-6 yaş grubu çocuğunun ahlaki gelişim özellikleri şu şekilde sıralanmıştır:

- * Doğruyu kurallara aynen uyma, otorite ve cezaya boyun eğme şeklinde algılar. Ahlaki kuralları biçimsel ve sözel olarak yorumlayarak yerine getirir.
- * Bir şey kötüdür çünkü büyükler öyle öğretmişlerdir.
- * Doğru ve yanlış sabittir, bir şey ya doğrudur ya yanlıştır.
- * Doğruluk ve yanlışlığı hareketin sonuçlarına göre değerlendirir. Yani, sonuçta ceza alıyorsa davranışı yanlıştır. Kuralları, iyi ve kötüyü tam olarak algılayamaz.
- * Ahlâk anlayışı esnek olmayıp mutlak ve değişmez kuralları içerir.
- * Doğru ve yanlış ortadaki mutlak zarara göre ölçer, niyet gibi soyut kavramları değerlendiremez.
- * Kurallara uymayıp fiziksel kazalara uğrayınca, Allah tarafından cezalandırıldığına inanır. Suç işlediğinde başına mutlaka kötü bir şey geleceğine inanır.
- * Doğru, kural ve otoriteye körü körüne bağımlılıktır. Amaç cezadan ve maddî zarardan kaçınmaktır. Doğru, ceza ile sonuçlanan kuralların çiğnenmesinden sakınmaktır.
- * Adaleti kanunla eş anlamlı görür ve otoriteden ayrı düşünmez.
- * Kötü bir iş yapan insanın bu kötülüğü karşısında acı çekmesi gerektiğini düşünür (Cihandede, 2014:13).

Maddeleri incelediğimizde bu yaştaki çocukların ahlaki gelişimlerinin daha başında olduğunu anlıyoruz. Çocuk yaptığı bir işin yapılış amacından ziyade sonuna odaklanır. Eğer yaptığı işin sonunda ödül varsa o davranışı iyi ceza varsa kötü olarak algılıyor. Onun için kurallar net geçerli ve ceza almamak için mutlaka uyulması gereken davranışlardır. Bu davranışlar o yaş çocuğunun Kohlberg'in ahlak gelişimi kuramındaki ceza ve itaat dönemi özelliklere sahip olduğunu gösteriyor. Ceza uygulamak yerine çocuğa ahlaki eğitimi vicdan terbiyesiyle verilebilir. Bu yöntem gerek pedagojik gerekse İslami kaynaklara dayandırılabilir. Bu yöntemle aileler çocuklarına ceza vermek yerine onun fitratından gelen kalbine dokunmayla ahlaki davranış çocuğa kazandırılabilir. Kazanılmak istenen davranışlarda çocuğun his dünyasına dokunulması gerektiği kanaatine sahip olunmalıdır (Güneş, 2018:133-145).

II. BÖLÜM

2. DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI 4-6 YAŞ KURAN KURSLARI

2.1. Din Eğitimi

Din eğitimi hakkında bilgi sahibi olmak için öncelikle eğitimin ve din kelimesinin ne anlama geldiğini bilmek gerekir. “Eğitim, bireyin doğumundan ölümüne süregelen bir olgu olduğundan ve politik, sosyal, kültürel ve bireysel boyutları aynı anda içinde bulundurduğundan tanımının yapılması zor olan bir kavramdır. Bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir” (Yapıcı ve Yapıcı, 2010:2). Okul öncesi eğitimi ise doğumla başlayan ilkokula başlama yaşına kadar olan dönemi kapsar. Bu dönemde bu yaş çocuklarının bireysel özelliklerine ve gelişimsel basamaklarına uygun olan eğitimin verilmesidir (Cihandede, 2014: 88).

Dinin tanımına geldiğimizde ise “Arapça kökenli bir kelime olan din sözlükte örf, adet, ceza ve karışıklık, mükâfat, itaat, hesap, boyun eğme, hâkimiyet, galibiyet, saltanat ve mülkiyet, millet, ibadet ve şariat gibi çeşitli anlamlara gelir.” Bunun yanında genel bir tanım olarak da “din akıl sahibi insanları kendi tercihleriyle bizzat hayırlı olan şeylere götüren ilahi bir kanundur” (Algül vd., 2012:1-4). Dinin başka bir tanımına baktığımızda ise din “İnsanın kayıtsız ve şartsız var olan Mutlak Varlığa yönelişi ve O’nun tarafından kuşatılışı” olarak anlaşılmaktadır (Arıcı ve Altaş, 2016:63).

Din eğitimi ise dinin mahiyetine uygun olarak insanın tümüyle ilgilenir. Yaratıcıyla insan arasında ki bağı bulup bu bağı kuvvetlendirmek için gerekli yöntem ve metotları bulmaya çalışır. Din eğitimi hem dinin kendisiyle hem de dinin eğitim- öğretim yoluyla ilgili uygulamasını yapar, dini inancın eğitimle olan ilgisi konusuna yoğunlaşır. Bunların yanında din eğitiminin bir diğer görevi mevcut olan diğer bilimlerle dinin arasında bağ kurup onları kullanmak, din eğitimi- öğretimini meslek edinen insanlara bunu nasıl yapacağıyla ilgili yöntem ve teknikleri öğretmektir (Arıcı ve Altaş, 2016:71). Kısaca din eğitimi din kültürünün, din bilincinin, kişiliğinin bireylere kazandırılması sürecidir (Bilgin, 1981:474).

Din eğitimi kişinin yaratılışında bulunan inanma duygusu etrafında inandığı din olgusunu kavramaya yönelik bir rehberlik etme sürecidir. Bu yaklaşıma bakarak din eğitiminin iki temel görevi bulunmamaktadır. Birincisi dinin insanın fitratı gereği var olduğunu kabul etmesiyle birlikte bireyde dini olgunun oluşması için rehberlik etmesidir. İkincisi ise dini bilen ve dini kabul eden bireylere öğrenmek istediği dinin nasıl bir yaşam biçimine sahip olduğunu her yönden göstermektir (Okumuşlar ve Genç, 2012: 55). Din eğitimi sadece bir dinin öğrenene yaşayana iletimini sağlamaz bununla birlikte öğrenilmesini sağladığı kültüre dinin toplum tarafından doğru şekilde anlaşılmasını sağlar ve dinle toplumun olumlu bir bağ kurmasını amaçlar (Polat, 2013:5).

2.2. Yaygın Din Eğitimi

Yaygın eğitim “Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş veya bu sistemin herhangi bir kademesinde bulunan ya da bu kademelerin birinden ayrılmış olan kişilere ilgi ve gereksinim duydukları alanda yapılan eğitimidir (Arıcı ve Altaş, 2016:54). Eğitim ve yaygın eğitimle ilgili tanımlara baktığımızda yaygın din eğitiminin eğitim ve yaygın eğitimin dinle alakalı bölümünü kapsadığını görüyoruz.

Yaygın din eğitimi Hz. Peygamber’e gelen ilk vahiyle başlar. Ancak, yaygın din eğitiminin sistemleşmesi ve kurumsallaşması oldukça yenidir. Bu nedenle, yapılan tanımlar genelde yaygın eğitim, yetişkin eğitimi vb. kavramların tanımlardan hareketle yapılmaktadır (Doğan, 2012:270).

Yaygın din eğitimi; “Örgün eğitim sistemi dışında ya da yanında planlı, programlı ve sistemli olarak yürütülen din eğitimidir” (Doğan, 2012:271).

“Din eğitiminin verildiği yaygın eğitim kurumları; aile, cami, kuran kursları, kitle iletişim araçları, tarikat ve dini cemaatler şeklinde özetlenebilir” (Yılmaz, 2001:334). Bunların yanında günümüzde yaygınlaşan yaygın din eğitim kurumlarına cezaevleri, yetiştirme yurtları, çocuk ıslah evleri, huzur evleri, hastaneleri de ekleyebiliriz. Son zamanlarda yaygın din eğitiminin verildiği kurumların çoğalması insanın hayatının her alanında, cezasını çekerken, yaşlandığı zaman, hasta yatağında yattığı vakit ya da ailesi yanında olmayan çocukların yaşadığı boşlukta dini eğitime ne kadar ihtiyacı olduğunu o zor dönemlerini dinle Allah’la daha kolay şekilde atatabileceğinin bir göstergesidir.

Bu bağlam da yaygın din eğitiminin genel anlamda ki amacı olarak da şunları söyleyebiliriz: “Din eğitimi ihtiyacında ve isteğinde olanları, İslam dininin inanç, ibadet ve

ahlak esasları konusunda bilgilendirmek, dini anlayışlarını geliştirerek hayatının dini boyutunu yorumlarına yardımcı olmak, dini ve ahlaki konularda onlara rehberlik ve dini danışmanlık yapmaktır” (Doğan, 2012:271).

Yaygın din eğitiminin hedef kitlesi yaşanılan bölgeye, coğrafyaya, farklı yeteneklere, ihtiyaçlara ve farklı yaş gruplarına göre değişir (Doğan, 2012:274). Ancak bu değişim şu gerçeği de değiştirmiyor çünkü yaygın din eğitimi İslam dünyasında doğumdan ölüme kadar süren her yaş döneminde farklı dinamikleri olan bir eğitimidir. Dininin gereklerini öğrenmek isteyen her yaştaki Müslüman kendisine en yakın ve en uygun yaygın eğitim kurumlarına başvurarak bu eğitimlerini almaya çalışmışlardır.

Yaygın din eğitimi verilirken kullanılan bazı vasıtalara ihtiyaç duyulur. Bu vasıtalar yaygın din eğitiminin verildiği mekânlara göre farklılık gösterse de genel anlamda belli başlı olanlarını söyleyebiliriz. Hutbe, vaaz, kitle iletişim araçları, kuran kursları, internet, aile irşad kurumları vb. bu vasıtaların belli başlıca olanlarıdır (Doğan, 2012: 276).

Yaygın din eğitiminin İslam dünyasında ayrı bir önemi vardır. Müslümanlar gelen ilk vahiyle birlikte bu eğitime başlamışlardır. Erkam’ın evinde yapılan dersler, Müslümanların gizli gizli toplanıp yaptığı sohbetler yaygın din eğitiminin ilk adımlarını oluşturmuştur. Medine döneminde Mescid-i Nebevî’nin yanına açılan suffeler de yaygın din eğitimi kurumlarının temelini oluşturmuştur. İslamiyet’in yayılmasıyla birlikte medreselerin ortaya çıkmasından önce küttablar, mescitler, kitapçı dükkânları, ulema evleri gibi mekânlarda yaygın din eğitimi verilmeye devam edildi. Medreselerin kurulmasıyla birlikte bu eğitimin önemli bir kısmını bu kurumlar üstlenmeye başladı. Yüzyıllar boyunca da bu böyle devam etti. Türkiye açısından Osmanlının yıkılıp yeni devletin kurulmasıyla birlikte yaygın din eğitimi kurumlarının açılması, yönetilmesi, eğitim verecek kişilerin görevlendirilmesi gibi tüm konuların görevi 3 Mart 1924 tarihli kanunla birlikte Diyanet İşleri Başkanlığı’na verilmiştir. Günümüzde de bu görevi halen diyanet İşleri Başkanlığı sürdürmektedir.

2.3. Kuran Kursları

Kuran kursları “Müslüman bireylerin din eğitimi konusundaki ihtiyaçlarına cevap vermek üzere tesis edilmiş olan yaygın din eğitimi kurumlarıdır” (Korkmaz, 2012:339).

Kuran kurslarının yasal dayanakları şunlardır:

a) Anayasanın, din ve vicdan hürriyetini, buna bağlı olarak din ve ahlak eğitimi düzenleyen 24. Maddesi.

b) Anayasanın Diyanet İşleri Başkanlığının statüsünü düzenleyen 136. Maddesi.

c) Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki 633 sayılı Kanun ile bu kanunda değişiklik yapan 653 sayılı Kanun hükmünde Kararname (Koç, 2016:381).

İslam inancına göre Kur'ân-ı Kerim Allah'ın Hz. Muhammed aracılığıyla gönderdiği son ilahi kitaptır. Tüm İslam dünyasında dinin temel kaynağı kabul edilir. Bu sayede vahyin inmeye başlamasından itibaren tüm İslam dünyasında Kuran öğretimi ve öğrenimi de başlamıştır (Koç, 2016:376). Hz. Peygamber dönemindeki Kuran eğitim faaliyetlerini Mekke dönemi ve dönemi olarak ikiye ayırabiliriz. Mekke dönemindeki faaliyetler genel anlamda Erkam'ın evinde gerçekleşmiştir. Bunun yanında yine ticaret panayırlarında bu faaliyetler sürdürülmeye çalışılmıştır. Medine dönemine baktığımızda ise öncelikle Akabe Biatları sonucu Medine'ye gönderilen Mus'ab b. Umeyr'in faaliyetlerini görüyoruz (Zengin, 2012: 18). Hicretten sonra Medine'deki Kuran eğitimi faaliyetleri Mescidi Nebevî'de yürütülmeye başlanmıştır. Suffe adı verilen bölümde öğrenciler eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürmeye devam etmişlerdir. İleriki yıllarda artan ve farklı bölgelere yayılan İslam nüfusu bu faaliyetleri farklı mekânlara da yaymaya başlamıştır. Camiler, medreseler, kütüphaneler Kuran eğitimi verilen mekânların en önemlileridir.

Kur'an Kurslarıyla ilgili Türkiye tarihine baktığımızda Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte yaşanan değişimler Kur'an öğretiminin mahiyetini de değiştirmiştir. Kur'an öğretimi faaliyetleri yeniden ele alınmıştır. Kur'an kursları ilk açılışından günümüze kadar inişli çıkışlı dönemlerden geçmiştir. Bundaki asıl faktör ise dönemin siyasi şartlarıdır. 2000'li yılların başına kadar bu iniş çıkışlar sürse de bu yıldan itibaren Kur'an Kursları ile ilgili yeni düzenlemelere gidilmiştir. Bu çalışmalarda eğitim öğretim faaliyetleri yenilenmiş ve zenginleştirilmiş, fiziki şartlar düzeltilmeye çalışılmış, ders kitapları görsel ve işitsel materyallerle geliştirilmeye çalışılmıştır (Koç, 2016:379-381).

Diyanet İşleri başkanını Ali Erbaş'ın açıkladığı son rakamlara göre 2018 yılı itibariyle yatılı Kuran kurslarının sayısının 1500 gündüzlü Kuran Kurslarının sayısının 25 bin civarında olduğunu (www.diyanehaber.com.tr, 15.01.2019).

2.4. Yaş Kuran Kurslarında Din Eğitimi

2.4.1. Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 Yaş Kuran Kurslarının Yasal Dayanağı ve Açılış Amacı

Diyanet işleri başkanlığı 4-6 yaş grubu çocuklarının İslam dininin gereklerini, Kuran-ı Kerim'i öğrenebilmeleri için 17.01.2011 tarih ve 653 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede ki yaş sınırlandırılmasının ardından 26.01.2012 tarihinde Kuran Kursları 4-6 Yaş Grubu Din Eğitimi Projesini başlatmıştır. 17.012011 tarih ve 653 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname 4-6 yaş grubunun yasal dayanağıdır (DİB, 2014:7).

4-6 Yaş Din Eğitim Projesi tüm ülkede başlamadan önce 2013-2014 eğitim-öğretim yılında pilot uygulan kapsamında 10 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Kayseri, Diyarbakır, Gaziantep, Adana, Samsun, Erzincan, Rize) il ve ilçe müftülüklerinde başlatılmıştır. Daha sonra pilot uygulamanın başarılı olması ve diğer illerde de yoğun istek olması sebebiyle uygulama tüm illere yayılmıştır (Kurt, 2017: 31). 2017-2018 yılı itibariyle de 100 bini aşkın öğrencisi bulunmaktadır.

“Bu programın amacı, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak çocukların kendi seviyelerinde;

1. İslam dininin değerlerini insan hayatına anlam kazandıran unsurlardan biri olarak fark etmelerini,
2. Kazanacakları değerleri gündelik hayatta kullanmalarını,
3. İslam'ın temel kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'i ses ve şekil olarak tanımalarını,
4. Allah'ı sevgi temelinde tanımalarını ve yaratılıştaki düzeni fark etmelerini,
5. Peygamber Efendimizin kişiliğini ve karakterini tanımalarını, sevmelerini ve model almalarını,
6. Sağlıklı bir din ve ahlak gelişimi göstermelerini,
7. İyi alışkanlıklar kazanmalarının yanı sıra beden, zihin ve duygu gelişimlerine katkı sağlayacak nitelikte öğrenim görmelerini sağlayacak uygun bir ortam sunmayı amaçlamaktadır” (DİB, 2018:7).

2.4.2. Programın Temel Yaklaşımları

“Kur’an Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş Grubu)” geliştirilirken;

A. Okul Öncesi Eğitimi ve Program Geliştirme alanındaki yeni yaklaşım ve ilkeler,

B. İlahiyat Bilimlerinin verileri doğrultusunda temel yaklaşımın belirlenmesi esas alınmıştır. Bu bağlamda;

1. Çocukların bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor yönden gelişimlerini dikkate alan; öğrenci merkezli yöntem ve teknikleri kullanmayı öngören; araştıran, sorgulayan, yorumlayan, işbirliği yapan, bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran ölçme ve değerlendirmeye yer veren esnek çerçeve öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.

2. Programda 4-6 yaş grubu eğitim ilkelerine uygun olarak hazırlanan etkinlikler yerine getirilecektir.

3. Öğretici, programdaki kazanımlardan çocukların ilgi ve ihtiyacına göre seçtiği kazanım için hazırlanan etkinlikleri uygulayacaktır. Bu aşamada öğretici etkinliklerin bir kısmını uygulama dışı bırakabileceği gibi aynı amaca götüren farklı etkinlikler de planlayabilecektir.

4. Öğreticiler programdaki etkinliklerin uygulanmasında farklı yöntem ve teknikler (oyun, örnek olay, tartışma, rol oynama, soru-cevap vb.) yanında çeşitli materyallerden de (şiir, şarkı, ilahi, hikâye, tekerleme, resim vb.) istifade edebileceklerdir.

5. Esnek çerçeve öğretim programı anlayışına dayalı olarak hazırlanmış olan “Kur’an Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş Grubu)’nda öğretmenler, çocukların hazırbulunuşluk ve ihtiyaçları doğrultusunda programda yer alan konulardan hangilerine, ne kadar süre ve düzeyde yer vereceklerine karar verebileceklerdir.

6. Program kapsamında kaynak olarak Başkanlığımızca 4-6 yaş grubu Kur’an kurslarına yönelik hazırlanan materyaller esas alınacaktır. Bununla birlikte Başkanlığımızın çocuklara yönelik diğer yayınlarından da imkânlar ölçüsünde faydalanılacaktır. Ayrıca MEB okul öncesi eğitimi kapsamında hazırlanan ve programın amaç ve kazanımlarına uygun nitelikteki materyallerden de yararlanılabilecektir.

7. Programın ilk iki haftasında çocuğun kendisini, arkadaşlarını, sınıfı, kursu, öğreticisini vb. hususları tanımasına imkân sağlayacak “kursa uyum süreci” uygulanacaktır. Kursa uyum süreci sınıf dinamiğine göre daha kısa veya daha uzun bir sürede uygulanabilecektir.

8. Program, ailenin eğitim sürecine katılımını esas almaktadır. Çocuğun gelişimini, toplumsal uyumunu ve başarısını etkileyen ve eğitim sürecinin önemli bileşenlerinden biri

olan aile, aynı zamanda sağlıklı bir din öğretimi ve ahlak gelişimi için de en önemli unsurlardan birisidir. Aile katılımı, kurs ve ev arasındaki devamlılığı destekleyerek kazanılan bilgi, beceri ve tutumların kalıcılığını sağlar. Bu bağlamda öğretmenler program kapsamında kursa uyum süreci başta olmak üzere, belirli zaman dilimlerinde aile katılımı ve veli eğitimlerine yönelik etkinliklere yer vereceklerdir” (DİB, 2018:7).

2.4.3. Programın Temel İlkeleri

“Kur’an Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş Grubu) bazı temel ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkeler şunlardır:

1. Kur’an Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş Grubu) eğitim süreci, tüm unsurlarıyla çocukların ihtiyaçlarına ve bireysel farklılıklarına uygun etkinliklerle yürütülmelidir.

2. Programda çocukların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla demokratik eğitim anlayışına uygun eğitim ortamları hazırlanmalıdır.

3. Etkinlikler düzenlenirken çocukların ilgi ve ihtiyaçlarının yanı sıra çevrenin ve kursun imkânları da göz önünde bulundurulmalıdır.

4. Çocuklar sınıfa geldiğinde güler yüzle karşılanmalıdır.

5. Her çocuk kursa başladığında gözlemlenmeli ve hazırbulunuşluk seviyeleri ile ön bilgileri değerlendirilmelidir.

6. Eğitim sürecinde, çocuğun bildiklerinden başlanmalı ve deneyerek öğrenmesini sağlayacak uygun fırsatlar tanınmalıdır.

7. Verilen eğitimle çocukların sevgi, saygı, işbirliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma, paylaşma vb. duygu ve davranışları geliştirilmelidir.

8. Eğitim sürecinde çocukların kendilerine saygı ve güven duyması sağlanmalı, öz denetim kazandırılmalıdır.

9. Oyun, bu yaş grubundaki çocuklar için en uygun öğrenme yöntemidir. Bu sebeple programda yer verilen etkinliklerde oyun mümkün olduğunca kullanılmalıdır.

10. Oyunun bir araç olarak kullanıldığı unutulmamalı, her oyunda değerler eğitimine yönelik bir kazanım bulunmasına dikkat edilmelidir.

11. Çocuklarla iletişimde, onların kişiliğini zedeleyici baskıcı bir tutum yerine demokratik, hoşgörülü, çocuğa önemsendiğini belirten, çocuğun kendini ifade edebileceği ve kişilik gelişimini destekleyici bir tutum sergilenmelidir.

12. Çocukların bağımsız davranışlar geliştirmesi desteklenmeli, yardıma gereksinim duyduklarında yetişkin desteği, rehberliği ve güven verici yakınlığı sağlanmalıdır.

13. Çocukların kendilerinin ve başkalarının duygularını fark etmesi, tanınması ve duygularını uygun şekilde ifade etmeleri desteklenmelidir.

14. Çocukların hayal güçleri, keşfedici ve eleştirel düşünme becerileri, iletişim kurma, duygu ve düşüncelerini ifade edici davranışları geliştirilmelidir.

15. Erken çocukluk dönemi değerler eğitiminin Kur'an-ı Kerim ve dini bilgiler öğretmekten önce, çocukta dini bir etki bırakma ve dini duygunun gelişmesine katkı sağlamayı amaçladığı hususu daima göz önünde bulundurulmalıdır.

16. Kur'an öğretiminde çocukların harf ve kelimelerin doğru telaffuzuna özen gösterilmeli, ancak mahreç üzerinde çocuklara bıkkınlık verecek şekilde ısrar edilmemelidir.

17. Peygamberimizle ilgili konular işlenirken, onun örnek kişiliğini anlatan çok sayıda örnek ve kesite çocukların kolay anlayabileceği bir anlatımla yer verilmelidir.

18. Öğretici, planlı ve programlı bir biçimde dokümanlarını dosyalamalı, dosyalarını gerektiğinde yönetici ve meslektaşlarıyla paylaşmalıdır.

19. Öğretici, öğretici kitabında yer alan etkinlikleri uygulamadan önce gerekli materyal ve ortamlarla ilgili hazırlıkları yapmalı ve derse hazırlıklı girmeye özen göstermelidir.

20. Öğretici, öğretici kitabında yer alan etkinlikleri uygularken oyun ve dramalarda çocuklarla birlikte yer alma konusunda bir çekince yaşamamalıdır.

21. Eğitim sürecinde anlatım ve soru-cevap yanında drama, örnek olay, kavram haritaları, tartışma, gösterip yaptırma gibi çocukların yaparak-yaşayarak öğrenmelerini sağlayacak yöntem ve teknikler kullanılmalıdır.

22. Kursta öğrenilen bilgi ve davranışların pekiştirilmesi, kalıcılığının sağlanması için aile eğitimi ve aile katılımı çalışmalarına da yer verilmelidir.

23. Öğretici eğitim boyunca çocuğun var olan yeteneklerini geliştirmesine ve yeni beceriler edinmesine destek olmak için sonuçtan ziyade sürece önem vermeli, çocuğun çabalarına odaklanmalı, bu çabaları takdir etmeli, çocuğa iyi bir model olmalı ve yeni öğrenme fırsatları oluşturmalıdır” (DİB, 2018:8-9).

2.4.4. Kuran Kursu Öğretici Yeterlilikleri (4-6 Yaş Grubu)

4-6 yaş grubu Kur'an kurslarında görev yapan öğretmenler, Kur'an Kursu öğreticisinin temel ve özel yeterliliklerini sağlama yanında;

1. Kur'an Kursları Öğretim Programının (4-6 yaş grubu) temel amaç ve ilkelerini bilir.
2. Erken çocukluk dönemi bilişsel, sosyal, dil ve psiko-motor gelişimi ile öz bakım becerileri gelişimsel özelliklerini bilir.
3. Çocukla etkili iletişim kurma becerisine sahiptir.
4. Erken yaş dönemi değerler eğitiminin genel özelliklerini bilir.
5. Eğitim sürecini planlandığı şekliyle uygular.
6. Eğitim ortamını ilgili yaş grubunun özelliklerini göz önünde bulundurarak düzenler.
7. Programın temel ilkeleri çerçevesinde etkinlikler hazırlayıp uygular.
8. Çocukların hazırbulunuşluk düzeyine göre neyi ne kadar uygulayacağını belirler.
9. Program içeriğine uygun materyal geliştirme becerisine sahiptir.
10. Eğitim sürecine ailenin katılımını sağlar.
11. Alanıyla ilgili paydaşlarla (aile, meslektaş, kurum vb.) olumlu ilişkiler kurma becerisine sahiptir.
12. Çocukların bireysel farklılıklarını dikkate alarak onların aktif öğrenmesini destekler” (DİB, 2018: 10).

2.4.5. 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursları Fiziki Mekân ve Donanım Şartları

Başkanlığın 4-6 yaş grubu kurslarımıza gösterdiği ilgi malumdur. Başkanlığımız bu ilgiye olumlu cevap verebilecek ve 4-6 yaş eğitim programımızın amaç ve ilkelerine uygun olacak şekilde kurslarımızın mekân özelliklerini geliştirme yönünde çalışmalar yapmıştır. Çünkü ilgili yaş grubunun özellikleri dikkate alındığında, yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak tasarlanan ortamların, çocukların eğitim kalitesini yükselttiği ve olumlu davranış özellikleri kazandırmada etkili olduğu tespit edilmiştir. Bu amaçla, kurslarımızın fiziki mekânlarının bu yaş grubundaki öğrencilerimizin gelişim süreçlerine katkı sağlayacak en uygun mimari konsepti oluşturmak için aşağıdaki ilkeler doğrultusunda hareket edilmesine karar verilmiştir. Bu itibarla 4-6 yaş grubu Kur'an kursu olarak düzenlenecek mekânlarda aşağıdaki ilkeler göz önünde bulundurulacak, bina ve donanım malzemeleri belirtilen ölçüler esas alınarak düzenlenecektir.

İlkeler: 4-6 yaş grubu Kur'an kursları; güvenlik sorunu olmayan, denetlenebilen, sağlığa uygun, ilgili yaş grubunun fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişimine uygun olup, bütün bu gelişim süreçlerine katkı sağlayan, materyalleri doğal ve yerel olan, yaş grubu esas alındığında hareket özgürlüğü sağlayan ve mimari bakımdan bulunduğu bölgenin kültürel dokusuna uygun fiziki mekânlarda açılacaktır.

Bina Özellikleri:

1. Bina yapım ve inşasında öğrenci kapasitesi göz önünde tutulacaktır.
2. Bina girişi çocukların giriş-çıkışlarına uygun olup, velilerin bekleme salonu olarak da kullanabilecek şekilde düzenlenecektir.
3. Ayakkabı giysi dolapları öğrenci ve personel için ayrı ayrı olmalıdır. Çocukların dolapları onların rahatça ulaşabileceği seviyede olmalıdır. Yükseklik 120-145 cm'den fazla olmayacaktır.
4. Dolaplar duvara sabitlenecektir.
5. Yangın ve afet gibi durumlar için acil çıkışlar alanları oluşturulacaktır.
6. Yer kaplamaları kolay temizlenebilen ve kaymayan malzemelerden tercih edilecektir.
7. Çocukların kullandığı odaların kapıları içeriden dışarıya açılır şekilde düzenlenecektir.

8. Binanın ısı donanımı, ısı dağılımını eşit sağlayacak şekilde düzenlenecektir.
9. Binanın giriş kısmında ecza dolabı, yangın alarm sistemi ve yangın söndürme cihazı bulundurulacaktır.
10. Cihazlar görünür ve kolay erişilir yerlere koyulacaktır.
11. Bina alanlarının tavan yüksekliklerinin 3 m'den az olmamasına dikkat edilecektir.
12. Bina boyasında soft renkler tercih edilecektir.
13. Bedensel engelli çocuklar (olması halinde) için rampa ve özel tuvalet bulundurulacaktır.
14. Binada balkonlar olmamalı, pencereler çocukların tırmanıp açamayacağı ve dışarı sarkamayacağı bir şekilde planlanmalı, bütün elektrik kabloları gizlenmeli, prizler çocukların erişemeyeceği (en fazla 1,5 m) yükseklikte olacaktır.
15. Binanın dışında veya içinde bulunan merdiven basamakları yüksek ve dar olmamalı, tırabzanlar gerekli önlemler alınarak yapılacaktır. (Çocukların tırmanma veya düşme olasılıkları göz önünde bulundurulacaktır.)

Oyun Alanı-Bahçe:

1. Her öğrenciye en az 2,5 m² alan düşecektir.
2. Etkinlik yapılan bölümleri için güvenlik önlemleri alınacaktır.
3. Bahçenin etrafı duvar veya benzeri bir uygulama ile ayrılacaktır.
4. Bahçede yeteri miktarda toprak ve çim alan oluşturulacaktır.
5. Bahçede bitki yetiştirme alanı, ağaçlar, kum havuzları oluşturulacaktır.
6. Park oyuncakları, kum havuzu vb. oyun alanları oluşturulacak; bahçe, denge alanları, tırmanma araçları koyularak çocukların fiziksel gelişimlerini olumlu etkileyecek alanlarla desteklenecektir.
7. İklimsel şartlar düşünülerek soğuk havalar için bina içinde kapalı oyun alanları açılacaktır.
8. Zemin çocukların düşmeleri halinde tehlike oluşturmayacak şekilde yumuşak özellikte olacaktır.

Hobi alanı:

1. Bitki ve hayvan bakımı gibi hobilerin uygulandığı alanlarıdır. Bahçede veya bina içinde uygun mekânlarda düzenlenecektir. Derslik: 1. Öğrenci başına en az 2 m² alan düşecektir.
2. Çocukların hem bireysel hem de grup halinde hareket edebilmesini sağlayacak biçimde düzenlenecektir.
3. Kaygan olmayan sabit kolay temizlenebilen yer döşemeleri kullanılacaktır.
4. Duvarlar ses geçirmeyecek özellikte izole edilecektir.
5. Tavan yüksekliği 3 m'den daha az olmayacak, pencerelerin yerden yüksekliği çocukların çevreyi görebilecekleri yükseklikte ayarlanacaktır.
6. Doğal aydınlatma kullanılacaktır.
7. Zemin çocukların düşmeleri halinde tehlike oluşturmayacak şekilde yumuşak özellikte malzeme ile kaplanacaktır.

Kitaplık:

1. Kitaplığın yerden yüksekliği 88-92 cm arası olacak, daha yüksek olmayacaktır.
2. Çocukların görme alanları içinde düzenlenecek ve kolaylıkla kitap alabilecekleri yükseklikte olacaktır.

Etkinlik Alanı:

1. Her öğrenci için en az 2 m² alan düşecektir.
2. Etkinliklerinin yapıldığı atölyeler bu alan içerisinde oluşturulacaktır.

Mutfak /Yemek alanı:

1. Havalandırması ve yangın tertibatı bulunacaktır.
2. Yer döşemesi kaydırmaz, kolay temizlenebilen malzeme ile kaplanacaktır.

Uygulama

Salon/Çok Amaçlı Salon:

1. Kursun öğrenci kapasitesinin 2 katı sayıda mevcudu olacak şekilde alana sahip olmalıdır.

2. Büyük grup etkinlikleri, aile seminerleri bu salonda yapılacaktır.
3. Mümkünse çatıdan aydınlatılmalıdır.
4. Yemek yeme için de kullanılabilir. (Yemek salonu olmadığı durumlarda)

Tuvaletler/Duş Alanı:

1. Lavabo; en-boy 28-45 cm, yükseklik 50-60 cm, musluk; 65-70 cm. klozet yüksekliği 35 cm. WC kabinleri; en 70-90 cm, bölücü duvarlar 130-150 cm. olacaktır.
2. Sınıflara yakın alanlarda olacaktır.
3. Islak hacimlerin güvenli ve çocuğun fiziki özelliklerine uygun olmasına özen gösterilecektir.
4. Her 6 çocuğa 1 lavabo, her 4 veya 5 çocuğa 1 klozet düşecek şekilde düzenlenecektir.
5. Lavabo ve WC'ler çocukların vücut özelliklerine göre düzenlenmelidir. Personel WC'si ayrı bölümde yer alacaktır.

Uyku Odası:

1. Kursta tam gün eğitim yapılması durumunda oluşturulacaktır.
2. Odanın genişliği 15 m²den küçük olmamalıdır. Odada her çocuk için en az 2 m² alan ve 6 m³ hava düşecek şekilde dizayn edilecektir.
3. Kampetler en fazla 25-30 cm yükseklikte olmalı, ranza kullanılmayacaktır.
4. Zemin çocukların düşmeleri halinde tehlike oluşturmayacak şekilde yumuşak özellikteki olacaktır.

İdari Birimler:

1. Yönetim odası; kursa giriş-çıkışları gözlemleyebilmek için binanın girişine yakın olacaktır.
2. Öğretici odası; öğreticilerin dinlenme ve ders hazırlıkları yapabilecekleri şekilde hazırlanacaktır.
3. Yardımcı personel odası
4. Rehberlik odası

5. Arşiv

6. Depo

Donatım Malzemeleri:

Sandalye: Genel yükseklik: 50-60 cm, oturma genişliği: 30-36 cm, oturma yeri derinliği: 30-34 cm, oturma yüksekliği: 29-33 cm

Masa: Yükseklik: 50-55 cm genişlik: 60-65cm, daire masa çapı:100-120 cm, isteğe bağlı olarak kare, dikdörtgen, daire ve yarım daire masa kullanılabilir.

Yemek masası: Yükseklik: 54-60 cm, genişlik: 60-65cm.

Kampet: Genişlik: 54-60 cm Uzunluk: 125-135 cm Yükseklik:14-16 cm.

Oyuncaklar: İlgi köşelerinde bulunan oyuncaklar uygun renklerden seçilmiş ve oyuncak yapım standartlarına uygun olmalıdır. (Mümkün olduğunca Türk Standartları Enstitüsünce onaylanmış oyuncaklar kullanılmalıdır.) Bununla birlikte çocukların iyi düzenlenmiş bir eğitim ortamında az oyuncak ile de daha etkili bir öğrenme eğilimi gösterdiği göz önünde tutulması gereken önemli bir husustur. Kur'an kurslarımızda kullanılan malzemelerin kimyasal içermemesine, doğal ve yerel olmasına dikkat edilmelidir (DİP, 2018: Ek:3).

2.4.6. Kazanımlar

4-6 Yaş Grubu Kuran Kurslarında eğitim verilmesinin çocuklara neler kazandırdığı aslında asıl önemli olan konudur. Bunu bilmek içinde bu yaştaki çocukların din hakkında neyi ne kadar bilmesi gerektiğini iyi bilmek gerekir. Çalışmamızın ilk bölümünde bu yaştaki çocukların genel gelişim dönemlerini inceledik. Bu kısım da ise bu gelişim özelliklerine sahip çocuklara dini eğitim nasıl verilmelidir? sorusunun üzerinde yoğunlaşacağız.

İlk olarak çocuklara Allah tasavvuru nasıl anlatılacak. Bu yaştaki çocuklar daha soyut kavramları düşünüp anlayacak düzeyde zihinsel gelişime sahip değildirlere. Bu yaştaki çocuğun tanrı tasavvuru antropomorf (insana benzetme) bir karaktere sahiptir. Çocuğa Allah'ın neye benzediği sorulunca genelde bir insana benzetildiği görülür. Çocuğun zihni gelişim özelliklerinden dolayı böyle bir tasavvur yapması gayet kolaydır.

Burada aile ve öğretmenlere düşen bu tasavvurun eğitim ve öğretimle birlikte doğru olan Allah inancına götürmektir (Ay, 2017:105-106).

Çocuğu Allah ile yakınlaştırmanın en iyi yollarından biri duadır. Bu yaştaki çocuklar için dua Allah ile iletişim kurma ona istedikleri şeyleri söylemek için bir yoldur. Bu yaştaki çocuğun istekleri gayet masumca şeylerdir genelde maddi istekleri mevcuttur. Çocukların benmerkezci tavırları hala devam ettiği için kendileriyle alakalı istekleri yoğunluktadır. Çocukların dua eğitimini veren aile ve öğretmenlerin genel tutumu isteklerin yönüyle alakalıdır. Çocuğun arkadaşı için kötü bir şey istemesi yaşı gereği normaldir ona göre bu kötü bir şey değildir. Bu durumu fark eden kişinin çocuğun isteklerini daha ziyade güzel, pozitif isteklere yönlendirmesi gerekir (Köylü ve Oruç, 2017:90).

İbadet İslam dininin en fazla üzerinde durduğu konudur. Müslüman bir kişinin en baştaki görevi Allah'a olan ibadetlerini yerine getirmektir. İbadet kişiye daha çocukluk yıllarında aşılmalıdır. Kuran-ı Kerim'de yetişkinlere çocukların küçük yaşta ibadete alıştırmalarını öğütlemiştir (Taha suresi 20/132). Çocuklar ibadet mekânlarına götürülerek bu mekânların niçin olduğunu anlatmak önemlidir. Çocuk özellikle Cuma ve bayram vakitlerinde camiye götürüldüğünde İslam dinini bütünleştirici gücünü görmüş olur hem de çocukluk yılları ile ilgili unutmayacağı anılara sahip olmuş olur (Köylü ve Altaş, 2017:95). İbadetler konusunda en dikkat edilmesi gereken durum ise çocuğa örnek olmaktır. Bu yaş çocukları kendinden büyük kişileri örnek alma duygusuna sahiptirler. Anne, baba, büyük kardeş veya öğretmenin ne söylediğinden ziyade ne yaptığına bakarlar. Onların söylediği bir sözü veya yaptığı bir davranışı taklit etme durumu söz konusudur. Bu yüzden ailelere ve öğreticilere düşen en önemli görev bir şeyi söylemekten ziyade yaşamaktır. Yani çocuğa rol model olmaktır (Ay, 2017:128-136).

Çocuğa dini bilgi verilirken tekerleme, şarkı ve hareketli oyunlardan bolca yararlanmak gerekir. Etkinlik, drama, eğitsel oyunlar çocuğun bilgiyi daha kolayca öğrenmesini sağlar. Çocuğa bir hediye verileceği vakit bu hediyenin bir seccade bir takke veya dini bir hikâye kitabı olması çocuğun ilgisi ve dikkatinin dine odaklanmasını sağlar (Şimşek, 2004:216).

III. BÖLÜM

3. BULGULAR VE YORUMLARI

3.1. Veli ve Çocukların Kişisel Bilgileri

3.1.1. Velilerin Çocuklara Yakınlık Dereceleri

Tablo 2. Velilerin Çocuklara Yakınlık Derecelerine Göre Dağılımı

Yakınlık Derecesi	Frekans	%
Anne	139	81,8
Baba	30	17,6
Başka	1	0,6
Toplam	170	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi “Çocuğa yakınlık dereceniz nedir?” sorusuna velilerin %81,8’i anne, %17,6’sı baba cevabını vermiştir. Bu tablodan anladığımızı göre çocukların veli potansiyelinin çoğunu anneler oluşturmaktadır. Buna da annelerin babalara göre daha az çalışma ortamında bulunması ve bu yaş çocuklarla annelerin daha fazla ilgilenmesini sebep olarak gösterebiliriz. Başka seçeneğinde ise sadece bir velinin dede olduğu görülmektedir.

Kurt’un çalışmasında da velilerin %86,4’ünü anneler oluşturmaktadır (Kurt, 2017: 50). İncelediğimiz bu çalışmada da benzer bir sonucun çıkması 4-6 yaş dönemi çocuklarının eğitimiyle annelerin daha çok ilgilendiği görüşünü bize göstermektedir.

3.1.2. Velilerin Eğitim Durumları

Tablo 3. Velilerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Velilerin Eğitim Durumu	Frekans	%
İlkokul Mezunu	33	19,4
Ortaokul Mezunu	32	18,8
Lise Mezunu	60	35,3
Üniversite Mezunu	39	22,9

Başka	6	3,5
Toplam	170	100

Tablo 3’de görüldüğü gibi velilerin %19,4’ü ilkokul, %18,8’i ortaokul, %35,3’ü lise, %22,9’u üniversite mezunudur. %3,5’i ise başka (ön lisans, okuma yazma bilmeyen, yüksek lisans) şikkını işaretlemiştir. Tabloyu incelediğimizde velilerin üçte birinin (%35,3) lise mezunu olduğunu, yaklaşık dörtte birinin (%22,9) ise lise mezunu olduğunu görmekteyiz. Bu sonuç velilerin eğitim düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Kurt’un araştırmasında da %34,9’u lise mezunu %14,7’si üniversite mezunudur (Kurt, 2017: 51). İncelediğimiz bu çalışmada da velilerin eğitim durumlarının düzeylerinin birbirine yakın olduğunu görebiliriz.

Bayka’nın çalışmasında 20 tane veliye sorulan eğitim durumları sorusuna 7’si lise, 8’i ise üniversite cevabını vermiştir (Bayka, 2019: 32). Bu edinen bilgilerden hareketle eğitim düzeyi ne olursa olsun 4-6 yaş Kur’an Kurslarının her eğitim seviyesine ait veliler arasında rağbet gördüğünü söyleyebiliriz.

3.1.3. Velilerin Dini Eğitim Alma Durumları

Tablo 4. Velilerin Dini Eğitim Alma Durumlarına Göre Dağılımı

Velilerin Dini Eğitimi	Frekans	%
Evet	133	78,2
Hayır	37	21,8
Toplam	170	100

Tablo 4’te velilere” Dini eğitim aldınız mı?” sorusu sorulmuştur. Velilerin %78,2’si evet, %21,8’i ise hayır cevabını vermiştir. Bu tablodan çıkan sonuca göre velilerin büyük çoğunluğunun din eğitimi aldığı anlaşılmaktadır. Velilerin dini eğitim almış olması ise kursta verilen eğitimin evde aile tarafından pekiştirilme imkânını sağlamış olacaktır. Ayrıca velilerin birçoğunun dini eğitim almış olması, Kur’an Kurslarını çoğunlukla muhafazakâr ailelerin seçtiğini de göstermektedir.

3.1.4. Velilerin Din Eğitimi Nereden Aldıkları

Velilerin büyük bir kısmı “Din Eğitimi aldıysanız nereden aldığınızı yazar mısınız?” sorusuna Diyanete bağlı Kur’an Kurslarından aldıkları cevabını vermişlerdir. Bunun

dışında verilen cevaplar ise, cemaatlere bağlı Kur'an Kursları, İmam Hatip Lisesi ve İlahiyat Fakülteleri şeklindedir. Buna görevlilerin birçoğunun kendileri gibi çocuklarının din eğitiminde Diyanet İşleri Başkanlığını tercih ettiği sonucuna varabiliriz.

3.1.5. Çocukların Yaş Durumları

Tablo 5. 4-6 Yaş Grubu Kuran Kursuna Giden Çocukların Yaş Durumuna Göre Dağılımı

Çocukların Yaşı	Frekans	%
4 Yaş	31	18,2
5 Yaş	92	54,2
6 Yaş	47	27,6
Toplam	170	100

Tablo.5’de görüldüğü gibi velilerin verdiği cevaplara göre kursa giden çocukların %18,2’si 4, %54,2’si 5, %27,6’sı ise 6 yaş grubundadır. Buna göre öğrencilerin yarısının 5 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Diyanet İşleri 4-6 yaş grubunun eğitim programına göre 48-72 yaş arası çocukların alındığı kursta bu dengenin korunduğu ortaya çıkmaktadır.

Kurt’un araştırmasında da öğrencilerin %48,0’ı 5 yaş, %32,0’ı ise 6 yaş olarak belirlenmiştir (Kurt, 2017: 51). İki araştırmada edinen bilgilere baktığımızda kursları tercih eden öğrencilerin daha çok 5 ve 6 yaş döneminde yoğunlaştığını söyleyebiliriz.

3.2. Velilerin Kurslardaki Eğitimi ve Kurs Ortamını Değerlendirmesi

3.2.1. Velilerin Çocuklarını Kursa Gönderme Nedenleri

Tablo 6. Velilerin Çocuklarını Kursa Gönderme Nedenlerine Göre Dağılımı

Velilerin Çocuklarını Kursa Gönderme Nedenleri	Frekans	%
Çocuğumun Dini Eğitim Almasını İstemem	144	39,8
Kurs Zamanının Uygun Olması	30	8,3
Oturduğumuz Yere Yakın Olması	49	13,5
Diyanet İşleri Başkanlığının Düzenlemiş Olması	89	24,6
Çevremdekilerin Tavsiye Etmesi	31	8,6
Başka	19	5,2
Toplam	362	100

Tablo 6’de görüldüğü gibi velilerin %39,8’i çocuklarını din eğitimi almasını istedikleri için kursa gönderdiklerini ifade etmişlerdir. Diyanet İşleri Başkanlığı

düzenlediği için gönderenlerin oranı %24,6, oturdukları ev yakın olduğu için gönderenlerin oranı ise %13,5'dir. %5,2'si ise başka cevaplarını vermişlerdir.

Tüfekçi'nin çalışmasında da velilerin büyük çoğunluğu çocuğunu kursa gönderme nedeninin iyi bir din eğitimi almalarını istemesi ve değerler eğitimi alma istemesi sonucu çıkmıştır (Tüfekçi, 2020: 67). Verilen cevapları incelediğimizde velilerin büyük bir çoğunluğunun kursları tercih etmesinin sebepleri arasında çocuklarının iyi bir din eğitim almasını istemeleri ve kursun Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından düzenlenmiş olması ilk sıralarda yer almaktadır. Bu durum insanların din eğitimi açısından diyanete güvendiğinin bir göstergesi olarak göze çarpmaktadır.

Başka kısmına verilen cevaplardaki açıklamalara baktığımızda ise çocuklarının zekâlarını güçlendirmek istemeleri ve din eğitiminin en iyi bu yaşlarda alındığını düşündükleri için kursu tercih ettiklerini görüyoruz. Başka kısmında bir veli şöyle cevap vermiştir: *“Evrensel ahlaki değerlere sahip doğru bir kişilik gelişimi için bu kursa gönderiyorum”*. Bu cevabı incelediğimizde veliler çocuklarını kursa ahlaki yönden de iyi bir temel eğitim almalarını istedikleri için gönderiyor. Bu eğitimin din eğitimiyle birlikte daha iyi verileceğini düşündükleri için bu kursları tercih ediyorlar. Bu soruda velilere birden fazla şık seçme hakkı verilmiştir. Velilerin buna uygun olarak birden fazla şıkkı seçtiğini görüyoruz. 170 velinin 362 şıkkı işaretlemesi bunun kanıtıdır. Buradan çıkarabileceğimiz sonuç ise velilerin kursları tercih etmelerinde birden fazla nedenin olmasıdır.

3.2.2. Velilerin Çocuklarının Kurstaki Memnuniyet Durumları

Tablo 7. Velilerin Çocuklarının Kurstaki Memnuniyet Durumlarına Göre Dağılımı

Velilerin Çocuklarının Kurstaki Memnuniyet Durumları	Frekans	%
Memnun	160	94,1
Kısmen Memnun	10	5,9
Memnun Değil	-	-
Toplam	170	100

Tablo 7'da görüldüğü gibi velilerin tamamına yakını (%94,1) çocuklarını kursa göndermekten memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Kısmen memnun olanların oranı ise %5,9'dur. Memnun değilim kısmına hiç işaretleme yapılmaması da velilerin memnuniyet durumlarının tüm velilere ait olduğunun bir göstergesi olabilir.

Kurt'un çalışmasında da bizim araştırmamıza benzer sonuçlar elde edilmiştir. Çalışmasına göre velilerin soruya %38,6'sı kesinlikle evet %45,9'u evet cevabını vermiştir (Kurt, 2017: 55). Elde ettiğimiz sonuçlara göre velilerin kursta verilen eğitime dair memnuniyet durumlarının yüksek olduğunu kursta öğrencisini gönderen velilerin büyük bir çoğunluğunun memnun olduğu sonucunu çıkarabiliriz.

3.2.3. Velilerin Kursta Uygulanan Eğitim Programının Çocukların Seviyesine Uygun Olduğunu Düşünme Durumları

Tablo 8. Velilerin Kursta Uygulanan Eğitim Programının Çocukların Seviyesine Uygun Olduğunu Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

Velilerin Kursta Uygulanan Eğitim Programının Çocukların Seviyesine Uygun Olduğunu Düşünme Durumları	Frekans	%
Evet, Uygun	161	94,7
Kısmen Uygun	9	5,3
Hayır, Uygun Değil	-	-
Program Hakkında Bilgim Yok	-	-
Toplam	170	100

Tablo 8'de görüldüğü gibi velilerin %94,7'si kursta uygulanan eğitim programının çocukların seviyesine olduğu, %5,3'ü ise kısmen uygun olduğu şeklinde cevap vermiştir. Gün'ün araştırmasında da bu soruya verilen cevapta %89,92'u evet cevabını vermiştir (Gün, 2016: 46). Verilen cevaplara baktığımızda velilerin tamamının kurstaki eğitimin çocuklarının seviyelerine uygun olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır. Gün'ün araştırmasında da buna benzer bir sonuç elde edilmiştir. Bu durum Diyanet İşleri Başkanlığının Kur'an kurslarında uyguladığı 4-6 Yaş Grubu eğitim programının çocukların seviyelerine uygun olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

3.2.4. Velilerin Çocuklarının Kursta Öğrenme Güçlüğü Çektiklerini Düşünme Durumları

Tablo 9. Velilerin Çocuklarının Kursta Öğrenme Güçlüğü Çektiklerini Düşünme Durumlarına Göre Dağılımları

Velilerin Çocuklarının Kursta Öğrenme Güçlüğü Çektiklerini Düşünme Durumları	Frekans	%
Evet	49	28,8

Hayır	121	71,2
Toplam	170	100

Tablo 9’de görüldüğü gibi velilerin %71,2’si çocuklarının kursta öğrenme güçlüğü çekip çekmediği sorusuna hayır, %28,8’i evet cevabını vermiştir. Tablodan çıkan sonuca baktığımızda velilerin büyük bir çoğunluğu çocukların kursta verilen eğitim alanlarında güçlük çekmediği kanaatindedir. Tablo 7’deki memnuniyet durumuyla Tablo 8’deki öğrenme güçlüğü çekme durumlarını karşılaştırdığımızda ise velilerin memnuniyet durumuyla doğru bir orantı olduğunu görüyoruz. Veliler çocuklarının öğrenme yönünden sıkıntılarının olmadığını, gerekli eğitimin verildiğini gördüğü için kurstan memnuniyet durumları da bir o kadar yüksek oranda olmuştur.

Kurt’un çalışmasında da velilere Kur’an- ı Kerim okuma eğitiminden memnun olma sorusu sorulduğunda velilerin %97,4’ü evet cevabını vermiştir. Yine velilere sorulan Temel Dini Bilgiler eğitimine dair memnuniyet durumları sorulduğunda %96,1’i evet cevabını vermiştir (Kurt, 2017: 59). Gün’ün çalışmasında bu soruya %50’si evet, %50’si hayır cevabını vermiştir (Gün, 2016: 48). Gün’ün araştırmasında verilen cevapların diğer iki çalışmaya göre daha ortada bir sonuç elde etmiş olsa da velilerin yarısı öğrencilerin öğrenme güçlüğü çekmediğini düşünmektedir.

Çalışmalarda elde edilen sonuçları değerlendirdiğimizde velilerin büyük bir çoğunluğu kurslarda verilen dini eğitimden memnundur sonucunu çıkarabiliriz. Diyanet İşleri Başkanlığının 4-6 yaş Grubu Kurslarda görev yapmak isteyen eğitimcilerden 4-6 Yaş Eğitim Sertifikası istemesi, verilen eğitimin çocukların seviyesine indirilmesine katkı sağladığının bir göstergesi olmuştur.

3.2.5. Velilerin Çocukların Öğrenme Güçlüğü Çektiği Durumlara İlişkin Görüşleri

Tablo 10. Velilerin Çocukların Öğrenme Güçlüğü Çektiği Durumlara İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı

Çocukların Öğrenme Güçlüğü Çektiği Durumlar	Frekans	%
Harfleri Öğrenme	25	51,0
Ezberleme	15	30,6
Temel Dini Bilgiler	5	10,2
Başka	4	8,2
Toplam	49	100

Tablo 10’da Tablo 9’e “evet” cevabı veren velilerin çocuklarının en çok hangi hususta öğrenme güçlüğü çektiklerine dair soru sorulmuştur. Velilerin yarısı (%51,0) çocuklarının Kur’an harflerini öğrenmede, %30,6’sı ezber yapmada, %10,2’si temel dini bilgiler konusunda öğrenme güçlüğü çektiğini söylemiştir. %8,2’si ise “başka” cevabını vermiştir.

Başka kısmına verilen cevaplarda açıklamalara baktığımızda veliler çocukların harfleri öğrenmekteki zorlanmalarının yanı sıra cezm, şedde gibi hareketleri öğrenmede de zorlandıklarını düşünüyorlar. Bu soruda dikkat etmemiz gereken nokta ise bu soruya cevap verenlerin Tablo 8’e evet diyen %28,8’in oluşturduğu kısım olduğudur. Bu da aslında genel toplama bakıldığında az sayıda velinin çocuklarının öğrenme güçlüğü çektiğini düşündüğünü göstermektedir. Gün’ün çalışmasında ise bu soruya velilerin %50’si Harfleri öğrenme, %27,1’i ise ezberleme cevabını vererek yaptığımız çalışmaya benzer sonuçlar elde etmiştir (Gün, 2016: 50).

3.2.6. Velilerin Kursun Çocuklarının Ahlaki Davranış Gelişimlerine Katkı Durumuna İlişkin Görüşleri

Tablo 11. Velilerin Kursun Çocuklarının Ahlaki Davranış Gelişimlerine Katkı Durumuna İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı

Velilerin Kursun Çocuklarının Ahlaki Davranış Gelişimlerine Katkı Durumları	Frekans	%
Evet	153	90,0
Kısmen	13	7,6
Hayır	4	2,4
Toplam	170	100

Tablo-11’de görüldüğü gibi velilerin tamamına yakını (%90) “Kursun çocuğunuzun ahlaki davranış gelişimine katkıda bulunduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna evet cevabını vermiştir. Kısmen cevabını verenlerin oranı %7,6’dır. Bu soruya hayır cevabını verenlerin oranı ise %2,4’tür. Kurt’un çalışmasında da velilerin %37,8’i kesinlikle evet, %50,1’i ise evet cevabını vermişti. (Kurt, 2017: 63).

Elde edilen sonuçları incelediğimizde velilerin büyük çoğunluğunun kurslarda verilen eğitimin öğrencilerin ahlaki eğitimine olumlu katkıda bulunduğunu düşünüyor. Bu verilerde Diyanet’in kursları açmadaki amaçlarından biri olan ahlaki yönden eğitimi büyük ölçüde sağlayabildiğinin bir göstergesi olması açısından önemlidir.

Tablo.6’da velilerin %39,8’i çocuklarının din eğitimi almasını istedikleri için kursa gönderdikleri yönünde görüş belirtmişlerdi. Bu soruya verilen cevapla Tablo.6’da verilen cevabı karşılaştırsak velilerin çocuklarının aldığı din eğitiminden memnun olduğunu görmekteyiz.

3.2.7. Velilerin Çocuklarının Eğitim Gördüğü Mekânın Fiziki İmkânlarını Yeterli Bulmalarına İlişkin Görüşleri

Tablo 12. Velilerin Çocuklarının Eğitim Gördüğü Mekânın Fiziki İmkânlarını Yeterli Bulmalarına İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımları

Velilerin Çocuklarının Eğitim Gördüğü Mekânın Fiziki İmkânlarını Yeterli Bulmaları	Frekans	%
Evet	110	64,7
Kısmen	50	29,4
Hayır	10	5,9
Toplam	170	100

Tablo.12’de velilerin yarısından fazlası (%64,7) “Çocuğunuzun eğitim gördüğü mekânı fiziki imkânlar açısından yeterli buluyor musunuz? (Rutubetsiz, havalandırılmalı, geniş, temiz, ferah vs. olması açısından) sorusuna evet cevabını vermiştir. %29,4’ü kısmen cevabını vermiştir. Bu soruya hayır cevabını veren velilerin oranı ise %5,9’dur. Kurt’un araştırmasında da velilerin %47,8’i kesinlikle evet, %41,5’i evet cevabını vermiştir (Kurt, 2017: 54). Gün’ün çalışmasında da velilerin %67,2’si evet cevabını vermiştir (Gün, 2016: 53). Bu verilere göre velilerin yarısından fazlasının kursun fiziki şartlarından memnun olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Kısmen memnun olan ve memnun olmayan veliler; “Diyanetin açtığı kursların cami altları değil daha ferah, daha düzgün yerleri olması gerekiyor”. “Kursun fiziki olarak yetersiz olması, kursun dışarıya bakan bir penceresinin olmaması, havalandırmanın yetersiz olması” şeklinde açıklamada bulunmuşlardır. Bunun yanı sıra kursların ferah olmaması, dar olması, rutubetli olması cevaplarını vermişlerdir. Bu cevapları incelediğimizde velilerin kursun fiziki şartlarında en çok havalandırmayı sorun olarak gördükleri ortaya çıkmaktadır. Veliler ayrıca sınıfların darlığından, çocuklar için ayrı bir oyun alanının bulunmayışından ve ayrı bir yemekhane olmamasından şikâyette bulunmuşlardır. Bu durumun ortaya çıkmasında kursların müstakil binalarda açılmaması ve camilerin alt bölümlerinin kullanılmasının etkili olduğunu söyleyebiliriz.

3.2.8. Velilerin Çocukların Öğretmenlerini Pedagojik Bakımdan Değerlendirmelerine İlişkin Görüşleri

Tablo 13. Velilerin Çocukların Öğretmenlerini Pedagojik Bakımdan Değerlendirmelerine İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımları

Velilerin Çocukların Öğretmenlerini Pedagojik Bakımdan Değerlendirmesi	Frekans	%
Yeterli	160	94,1
Kısmen Yeterli	10	5,9
Yetersiz	0	0
Toplam	170	100

Tablo 13’de görüldüğü gibi velilerin tamamına yakını (%94,1) çocuklarının öğretmenlerini pedagojik formasyon (öğretmenlik bilgi-becerisi) bakımından yeterli görmektedir. Bu soruya kısmen cevabını verenlerin oranı ise %5,9’dur. Kurt’un çalışmasında da velilerin %53,5’i kesinlikle evet, %41,2’si ise evet cevabını vermiştir (Kurt, 2017: 57). Gün’ün çalışmasında da öğrencilerin kendilerine sorulan “Kendinizi pedagojik açıdan yeterli buluyor musunuz?” sorusuna %38,9 ‘u evet, %44,4’ü kısmen, %11,1’i ise hayır cevabını vermiştir. Yine aynı çalışmada velilere öğrencilerin pedagojik yeterlilikleri sorulduğunda %92,7’si evet cevabını vermiştir (Gün, 2016: 40-42).

Bu sonuçlar, Diyanet İşleri Başkanlığının 4-6 yaş Grubu Kurslarda görev yapmak isteyen eğitimcilerden 4-6 Yaş Eğitim Sertifikası istemesinin ne kadar doğru bir karar olduğu, verilen eğitime katkı sağladığı ve velilerin memnuniyet durumlarına olumlu yönden katkı sağladığını ortaya koyması açısından son derece önemlidir.

3.2.9. Velilerin Eğitim Sürecinde Düzenli Bilgilendirme Alma Durumları

Tablo 14. Velilerin Eğitim Sürecinde Düzenli Bilgilendirme Alma Durumlarına Göre Dağılımları

Velilerin Eğitim Sürecinde Düzenli Bilgilendirme Alma Durumları	Frekans	%
Evet, Düzenli Olarak Yapılmaktadır	157	92,7
Evet, Ancak Düzenli/Yeterli Değil	13	7,6
Hayır, Hiç Yapılmamaktadır	-	-
Toplam	170	100

Tablo.14’de velilerin tamamına yakını (%92,7) “Çocuğunuzun eğitim sürecinde sizlere yönelik olarak düzenli bilgilendirme çalışmaları yapılmakta mıdır?” sorusuna evet cevabını vermiştir. Bu soruya hayır cevabını verenlerin oranı ise %7,6’dır. Buna göre eğitim sürecinde velilere düzenli olarak bilgilendirme yapıldığı anlaşılmaktadır. Az sayıda veli ise düzenli bilgilendirme yapıldığını söylemekte, ancak yapılan bilgilendirmeden memnun olmadığını belirtmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 Yaş grubu Kur’an Kursları velilerine uygulanan bu anket çalışmasında son olarak “Kurs ve burada verilen eğitim hakkında belirtmek istediğiniz olumlu ya da olumsuz başka bir düşünceniz var mı?” sorusu soruldu. Bu soruya yönelik olarak veliler farklı açılardan olumlu ve olumsuz görüşlerini belirttiler. Velilerin birçoğu kurslara olan memnuiyetlerini şu sözlerle dile getirdiler:

Hocamızın azmi ve sabırlı davranışı sayesinde yavrum arkadaşlarına nasıl davranması gerektiğini, paylaşmayı, düzenli olmayı öğrendi ve benzeri davranışlarının düzeldiğini gördüm. Yavrum sakinleşti. Allah hocamızdan razı olsun. Teşekkür ederim.

Çocuğumun bu yaşta din, iman, adap öğrenmesinin faydalı olduğunu düşünüyorum. Ağaç yaş iken eğilir atasözü ne kadar da doğru imiş, çocuğum yavaş yavaş dinini imanını öğrenmektedir. Emeği geçen herkese teşekkür ederiz. Allah razı olsun.

Günümüz şartları göz önüne alındığında din eğitimi ve öğretiminin ne kadar önemli olduğu aşikâr. %99’u Müslüman olan bir ülkede din eğitiminin önüne konan engeller ve bunları aşmamız zaman almakta ve zorluklarla mücadelemiz sürmüştür, sürecektir. 15-20 yıl öncesinde 15 yaşından önce din eğitimi alınamazken şimdi 4-6 yaş din eğitiminin önemi daha da ön plana çıkmaktadır. Kursta verilen eğitimden, hocamızdan, müftülüğümüzden, Diyanet İşleri Başkanlığından çok memnunuz. 4-6 yaş eğitiminin artarak devam etmesini istiyoruz.

Bence kursta verilen eğitim yeterli. Şu açıdan bizim çocukluğumuzdaki eğitime göre şimdi benim oğlumun aldığı çok farklı. Daha donanımlı eğitim görüyorlar. Ben açıkçası çocuğumun bütün sureleri ezberleyemeyeceğini düşünüyordum, ama çok güzel bir şekilde ezberledi. Allah hepinizden razı olsun.

Çocuğumun bir yıllık zaman içinde aldığı eğitimden çok memnun kaldım. Bu kursun açılmasında katkı sağlayanlara, emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Böyle kursların devamlılığını bir anne olarak canı gönülden istiyorum

Kursun çocuğuma çok faydası olmuştur. Dua öğrendi. Arkadaşlarıyla oturup kalmayı, paylaşmayı, düzgün konuşmayı öğrendi. Kursun çocuğuma olumlu katkısı çok olmuştur.

Kursun verdiği eğitime küçük yaştaki çocuklarımızın dini, ahlaki ve kendilerini geliştirebilme açısından olumlu bakıyorum. Bu arada çocuklarımız kurs ortamı sayesinde hem arkadaşlık kurma hem de topluma katılma yönünde olumlu yönlere ve becerilere sahip oldu.

Diyanet İşleri Başkanlığının hazırlamış olduğu 4-6 yaş kurs programını başarılı buluyorum. Uygulamanın daha da çok geliştirileceğine inanıyorum. Bu yaştaki çocuklara verilen eğitimi cemaatler değil işin ehli yapmalı.

Bu kursların açılmasından çok memnunum. Diğer çocuklarımı da Diyanet olmayan sübyan okullarına göndermiştim. Bu açıdan bir açığın daha kapatıldığını düşünüyorum. Dini eğitimin yanında ahlaki eğitimin bu yaşlarda daha önemli ve faydalı olduğunu düşünüyorum ve hocamızın da bu konuda başarı sağladığını zannediyorum. Bunların yanında oğlumda Kur'an okumaya başladı. Bu da bizim için sevindirici. Rabbim bütün çocuklarımızı Kur'an ile ahlaklandırсын inşallah.

İmkânlar doğrultusunda öğretmenlerimizin iyi bir eğitim-öğretim ve ilgi gösterdiklerini düşünüyorum. Öğretmenlerimiz dışındaki yardımcı bayanların eğitim ve bakım için yetersiz olduklarını düşünüyorum. Eğitimli insanlar olursa daha iyi ilgi ve alaka olacağını düşünüyorum.”

Verilen bu cevapları incelediğimizde veliler kursta verilen eğitimden çok memnunlar. Kur'an eğitiminin yanında verilen ahlak eğitiminden, değerler eğitiminden memnunlar. Çocuklarında değişim gösteren olumlu davranışlar olduğunu söylüyorlar. Bunun yanında böyle kursların farklı cemaatler değil de Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından düzenlenmesinden de memnunlar. Verilen eğitimin yanında bazı veliler yardımcı görevlilerin yetersiz olduklarını, onlarında 4-6 yaş eğitimiyle ilgili eğitim almasının gerekli olduğunu düşünüyorlar.

Verilen eğitimde bazı eksikler olduğunu ve bu eksikleri nasıl gidermeleri hakkında görüş belirten velilerin görüşleri ise şöyledir:

Cüz kitabının yetersiz olduğunu düşünüyorum. Kitap yetersiz olduğu için Kuran okumaya erken geçildiğini düşünüyorum. Ek başka kitaplardan destek alınıp iyice pekişip öyle Kuran' ı Kerim'e geçilmesini isterdim.

Kurstan memnunum, çocuğumun dini ve ahlaki açıdan geliştiğini düşünüyorum. Öğretmenimin sabrı ve gayreti için teşekkür ederim. Eğitim açısından biraz daha ezber, dua çalışması yapılmasını talep ediyorum.

Öncelikle kursta eğitim güzel, ancak eksiklikler çok. Sadece bu kursta değil diğer Kuran kurslarında da. Ben 2 yıl Kuran kursuna gittim. Sürekli Arapça ezber ve eğitim, insanlar anlamadan her şeyi ezberliyor Türkçe dua edince kendimizi dua etmemiş sayıyoruz. Böyle olunca namaz kılop dedikodu yapan, oruç tutup yalan söyleyen, sözünde durmayan insanlar oluyor. Oysa Peygamber Efendimizin (sav) ahlakı anlatılsa, ahlak dersi verilse, günlük yaşamda nasıl davranılması gerektiği öğretilse daha faydalı olacak. Umarım bu yazdıklarım Diyanet tarafından dikkate alınır, kolay gelsin.

Burada verilen eğitim yeterli, ancak dini eğitimlerin yanı sıra satranç gibi zekâ oyunları da verilebilir.

Çocuğumuz evde de zor ve inatçı bir çocuk, bunu belirterek genel ahlak bilgisi konusunda daha fazla ilgilenilmesi gerekli. Gün içinde yaşadığı olaylar, ezber ya da Kuran öğretilişindeki seviyesi ne durumda küçük notlarla değil de sık sık toplantılarla değerlendirilmeli. Kahvaltı programlarının ailelerce temini, birbirine yakın menüler seçilmesine rağmen eşit olmaması, hijyen durumu...

Tiyatro ve aktiviteler biraz daha çoğalabilir.

Öğretmenimizden memnunuz, lakin kursta daha güzel oyun alanı olmalıdır. Din eğitimi ve pedagojik eğitim tam anlamıyla bir arada olursa çok memnun olurum. Diğer kreş ve anaokullarında din eğitim yok ama Diyanet din eğitimi ve diğer eğitimler noktasında daha verimli olmaya çalışmalı.

Kursta yapılan küçük etkinliklerin çocuklarımıza gelecekte büyük faydalı olacağını düşünüyorum. Örneğin haftanın bir günü paylaşma etkinliği yapılarak çocuklarımıza az çok demeden paylaşma öğretiliyor. Bir toplumun cimri değil cömert olmasının toplumun büyük ve güçlü olmasını sağlayacağını düşünüyorum. Çocuklarımızın insanlığa hayırlı olarak yetişmesi temennisiyle.

Şükürler olsun. Yeri mekânı güzel yerde ama biraz daha rahat ve geniş ortamlı bir yer olursa daha iyi olur. Bir de anaokulu derslerinin birazı veya yarısı verilirse iyi olur. Şükürler olsun ki böyle kurslarımız var. Allah'a emanet olun.

Ortamın daha güzel, hijyen ve daha aktiviteli olmasını isterim. Velilere çocuk eğitimleri konusunda seminerler verilmeli. Çocuklara nasıl yaklaşılacağını anne baba

olarak gereğince bilmiyoruz, toplum olarak bir eğitim alınması gerektiği taraftarıyım. Diyanet'in bu konuda daha iyi bir hizmet vermesini bekliyorum. Toplum olarak biraz daha düzen alırız diye düşünüyorum. Çocuklarımız bizim için çok önemlidir. Teşekkür ediyorum.

Verilen cevapları incelediğimizde velilerin mevcut din eğitiminin yanı sıra anaokulu derslerinin de verilmesini istediklerini görmekteyiz Zekâ oyunları, tiyatro gibi aktivitelerin olmasını, bu etkinliklerin ihmal edilmemesini istiyorlar. Bunun dışında bazı veliler ezber eğitiminin fazla olduğunu daha ahlaki eğitime ağırlık verilmesi gerektiğini düşünürken, bazı veliler de daha fazla dua ezberletilmesini istiyor. Bu durum aslında velilerin isteklerinin de farklı yönlerde olabileceğinin bir göstergesidir. Bazı veliler çocukların oyun alanlarının kısıtlı olduğunu düşünüyor. Bu sorunun yukarıda da açıkladığımız gibi yeni oluşmaya başlayan kursların yer sıkıntısı yaşaması ve daha çok camilerin at katlarında faaliyet göstermesinden kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Verilen cevaplar içinde çocuklarının aldığı eğitime evde de gerekli desteği verebilmek için velilere seminer verilmesi gerektiğini söyleyenlerin olduğunu görüyoruz. 4-6 yaş çocuğuna verilen eğitim, çocuğun gelişimi ve hayatının geri kalanındaki dini hayatını şekillendirmesi açısından önemlidir. Kurstaki eğitimin devamlılık göstermesi açısından ailelerin de bu konuda bilgi sahibi olması ve işin içinde olması gerektiği kanaatindeyiz. Bu açıdan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 4-6 Yaş Grubu'nda eğitim gören öğrencilerin velilerine dönem başında ve dönem içerisinde seminerler, eğitimler vermesi son derece faydalı olacaktır.

SONUÇ

İnsan yaratılışı gereği daha çocuk yaşında bir yaratıcıya inanma eğilimi gösterir. Çocuk küçük yaşına rağmen Allah nerde, neye benziyor gibi sorular sorma eğilimi yüksektir. Diyanet İşleri Başkanlığı çocukların bu eğiliminin uygun yaşta uygun eğitimler yoluyla verilmesi için 4-6 yaş grubu Kur'an Kurslarını açarak çalışmalara başlamıştır. İlk başta pilot illerde yapılan uygulamalar güzel şekilde sonuca ulaşınca kurslar ülke geneline yayıldı. Diyanet İleri Başkanlığı eğitim-öğretim çalışmalarını sistematik şekilde yürütmek için içinde etkinliklerin olduğu çocukların gelişimsel düzeylerine göre kazanımların bulunduğu birçok kitap basımını gerçekleştirdi. Öğreticilere hizmet içi kursları yoluyla birçok eğitim verildi. Yeni başlayacak öğretmenler için 4-6 yaş grubuna eğitim vermek için gerekli eğitimi alma şartları konuldu. Kur'an Kurslarının fiziki donanımı, çevre düzenlemesi, içinde yer alan eğitim-öğretime ait tüm materyaller çocukların gelişim düzeyine göre planlandı. Şu an 100 bini aşkın öğrencisi bulunan kurslar, eğitim-öğretim faaliyetlerine devam etmektedir. Ancak bu yaştaki çocukların aldığı eğitim onların hayatı boyunca unutmayacaklarını bilerek öğretmenlerin çok hassas davranmaları gerektiği onların gelişimsel düzeylerini her zaman ön planda tutmalarını iyi bilmeleri gerekiyor.

Bizde oluşturduğumuz bu çalışmada açılan kursların vermek istediği eğitime hangi seviyede ulaşabildiğini velilerin bu konuda ne düşündüğüne dair görüş geliştirebilmektir. Hazırladığımız sorular sayesinde elde ettiğimiz bazı verileri inceleyecek olursak şöyle sonuçlar çıkarabiliriz.

Velilerin %81,8'i çocuklara yakınlık derecesi sorusuna anne cevabını vermiştir. Bu sonucun çıkmasının en büyük sebeplerinden birisi annelerin çalışma hayatında daha az bulunması bununla birlikte çocuklarıyla daha fazla vakit geçirme imkânına sahip olmasındandır.

Velilerin %35,3'ünün lise, %22,9'unun üniversite mezunu olduğu, %78,2'sinin din eğitimi aldığı görülmüştür. Velilerin büyük çoğunluğunun dini eğitim alması; dini eğitim alan bireylerin çocuk yetiştirirken çocuklarının küçük yaşta da bu eğitimi almasını önemseyişinin bir göstergesi olabilir.

Anketin ikinci kısmında ise velilerin kurslardaki eğitimi ve kurslardan memnuniyet durumlarını ölçmeye yönelik sorular yer almaktadır. Velilerin %39,9'u çocuklarının dini eğitim almasını istediği için, %24,6'sı ise kursları Diyanet İşleri Başkanlığı düzenlediği

için çocuklarını kursa gönderdiğini söylemiştir. Buradan velilerin çocuklarının dini eğitimi almasını önemsedikleri kadar bu kursları Diyanet İşleri Başkanlığı açmasını da önemsediklerini dini eğitim konusunda Diyanet İşleri Başkanlığı'na güven duydukları sonucuna ulaşabiliriz.

Velilerin %94,4'ü kurslarda verilen eğitimden memnun olduğu cevabını vermiştir. Velilerin %94,7'si verilen eğitimin çocukların seviyesine uygun olduğunu düşünmektedir. Velilerin %71,2'sine göre çocukları kurslarda öğrenme güçlüğü çekmemektedir. Velilerin %90,0'ı kurslarda verilen eğitimin çocuklarının ahlaki gelişimine katkıda bulunduğu kanaatindedir. Velilerin %64,7'si çocuklarının eğitim gördüğü mekânı fiziki açıdan yeterli bulmaktadır. Velilerin %94,1'i öğretmenleri pedagojik açıdan yeterli görmektedir. Bu sonuçları değerlendirdiğimiz de ise veliler açılan kursların eğitiminden, öğretici yeterliliğinden ve fiziki şartlardan önemli ölçüde memnundur.

Ancak bununla birlikte araştırmamızda en son soru olarak sorduğumuz “Kurs ve burada verilen eğitim hakkında belirtmek istediğiniz olumlu ya da olumsuz, başka bir düşünceniz var mı?” sorusuna verilen klasik cevapları yorumladığımızda veliler genel anlamda verilen eğitimden memnun olsalar da çocukları için dini eğitim yanında genel okul öncesi eğitiminin de verilmesine biraz daha ağırlık verilmesini istemektedir.

Çalışmamızı genel anlamda yorumlarsak veliler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın açmış olduğu kurslara önem vermekte ve çocuğunun dini eğitim konusunda temelini bu kurslarda almasını istemektedir. Bununla birlikte kursta verilen eğitimden memnuniyet düzeyi yüksek olsa da bu verilen eğitimin yanında genel okul öncesi eğitimden verilmesini isteyen veliler, satranç gibi akıl oyunlarının da oynatılmasını isteyen veliler mevcuttur. Bu tarz etkinliklerin eklenmesini tavsiye edebiliriz. Eklenen bu etkinlikler eğitimin kalitesini yükseltmeye yönelik uygun olabilir. Etkinliklerin çeşitlenmesi ve çoğalması için öğretmenlere daha fazla etkinlik kitabı verilmesini, etkinliklerin doğru şekilde uygulanabilmesi için de öğretmenlere bu konuda özel eğitimler verilmesini tavsiye edebiliriz.

Eğitim veren öğretmenlerin 4-6 yaş grubunun gelişimsel tüm özelliklerine hâkim olan bunun eğitiminden geçen kişiler olması çok büyük önem arz ederken bununla birlikte öğretmenlere yardımcı olan çalışanlarında bit takım eğitimlerden geçmesini öneriyoruz.

Yine velilerden aldığımız bir diğer dönüt de ise bazı kursların fiziki yönden özellikle havalandırma mekân genişliği açısından yetersiz olduğunu görmekteyiz. Bu konuda da kurum seçilecek mekânlarda daha çok camilerin alt bölümlerinden ziyade daha ferah olacak mekânları seçmesini tavsiye edebiliriz. Kursların sadece iç düzenlemesinin yeterli olmadığı aynı zamanda bahçelerinin de çocukların etkinlik saatlerinde oynayabilecekleri mekânlar olması önemlidir, bundan dolayı kurs mekânların çocukların oynayabilecekleri bahçesi olan yerlerden seçilmesini tavsiye edebiliriz.

KAYNAKÇA

- Algül, H. vd.(hızl.). (2012). *İlmihal İman ve İbadetler* (Cilt 1). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Altaş, N. ve Arıcı, İ. (2016). Din Eğitiminin Bilimselleşme Süreci. Köylü, M. ve Altaş, N.(ed.), *Din Eğitimi* (ss. 48-79) içinde. İstanbul: Ensar Neşriyat Ticaret A.Ş.
- Ay, M. E. (2017). *Çocuklarımıza Allah'ı Nasıl Anlatalım?* İstanbul: Timaş Yayınları.
- Başaran, İ. E. (1998). *Eğitimin Psikolojik Temelleri- Eğitim Psikolojisi*. Ankara.
- Bayka, H. (2019). *Öğretici ve Veli Görüşleri Açısından Kur'an Kursları Öğretim programı (4-6 Yaş Grubu)'nın Değerlendirmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bilgin, B. (1981). Din Eğitiminin Genel Eğitimdeki Yeri. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (24), ss. 469-483.
- Çiftçi, N. (2003). Kohlberg'in Bilişsel Ahlak Gelişimi Teorisi: Ahlak ve Demokrasi Eğitimi. *Değerler Eğitim Dergisi*, (1),1
- Cihandede, Z. N. (2014). *Okul Öncesi Din ve Ahlak Eğitimi*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları.
- Deniz, M. E. (ed.), (2008). *Erken Çocukluk Dönemi Din Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Diyanet İşleri Başkanlığı (2014). *Kur'an Kursu Öğretici Kitabı (4-6 Yaş Grubu)*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Diyanet İşleri Başkanlığı (2014). *Kuran Kursları ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönetmeliği*, Resmî Gazete No: 23982.
- Diyanet İşleri Başkanlığı (2018). *Kuran Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş Grubu)*, Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- Doğan, R. (2012). Yaygın Din Eğitiminin Niteliği. Doğan, R. ve Ege, R.(ed.), *Din Eğitimi* (ss. 267-286) içinde. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Gün, A. (2016). Veli ve Öğretici Görüşleri Doğrultusunda 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu Eğitimi: Samsun İli Örneği. *Amasya: Amasya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (7), ss. 33-66.
- Güneş, A. (2018). *Çocuk Eğitiminde Pozitif İletişim*. Ankara: Nesil Yayınları.
- Koç, A. (2013). Kur'an Kurslarında Din Eğitimi. Köylü, M. ve Altaş, N.(ed.), *Din Eğitimi* (ss. 375-405) içinde. İstanbul: Ensar Neşriyat Ticaret A.Ş.

- Korkmaz, M. (2012). Kur'an Kurslarında Din Eğitimi. Doğan, R. ve Ege, R.(ed.), *Din Eğitimi* (ss.339-367) içinde. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Köylü, M. (2003). Çocukluk Dönemi Ahlak Gelişimi. *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, (12), ss. 69-87.
- Köylü, M. (2004). Çocukluk Dönemi Dini İnanç Gelişimi ve Din Eğitimi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (11),137-154
- Köylü, M. (2011). *Psiko-Sosyal Açından Dini İletişim*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları.
- Köylü, M. ve Oruç, M. (2017). *Çocukluk Dönemi Din Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kurt, İ. (2017). *Velilerin 4-6 Yaş Grubu Kuran Kurslarından Memnuniyet Düzeyleri ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma (Ankara Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çorum: Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Nas, M. (2018). *Çocukluk Dönemi Gelişimi ve Din Eğitimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Oktay, A. (2004). *Okul Öncesi Dönem (3-6 Yaş)*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Oruç, C. (2014). *Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Din Eğitimi*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları.
- Pegem Akademi. (2016). *Gelişim Psikolojisi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Polat, M. (2013). Din-Ahlak Öğretiminin Alanı ve Hedefleri. Tosun, C. ve Polat, M (ed.), *Düşünen Sınıflar İçin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi İlkokul 4.Sınıf*, (ss. 5-13) içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Şimşek, Eyüp (2004). Çocukluk Dönemi Dini Gelişim Özellikleri ve Din Eğitimi. *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*,4(1), ss. 207-220.
- Tavukçuoğlu, M. (2002). Okul Öncesi Eğitiminde Din Duygusu ve Din Eğitimi. Konya: *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (14), ss. 51-63.
- Tüfekçi, K. (2020). *Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 Yaş Kur'an Kursları Eğitiminin Öğretici ve Veli Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yapıcı, Ş. ve Y. Mehmet. (2010). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yavuzer, H. (2018). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitapevi.

Yılmaz, H, (2001). Yaygın Eğitim *Kurumları* ve Toplumsal Barış. Sivas *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5(2), ss. 329-356.

Zengin, Z. S. (2012). İslam Din Eğitiminin Tarihsel Gelişimi: İslam'da Eğitim ve Öğretim. Doğan, R. ve Ege, R.(ed.), *Din Eğitimi* (ss.15-35) içinde. Ankara: Grafiker Yayınları.

<https://www.diyanehaber.com.tr/m/diyanet/25-bin-kuran-kursunda-egitim-ogretimbasladi-h1680.html> (erişim tarihi 15.01.2019).

EKLER

Ek-1. Veli Görüşleri Envanteri**4-6 YAŞ GRUBU KUR'AN KURSU EĞİTİMİNİN VELİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ ANKET FORMU****1. Çocuğa yakınlık dereceniz nedir?**

1- () Anne

2- () Baba

3- () Başka (Belirtiniz:.....)

2. Eğitim durumunuz nedir?

1- () İlkokul mezunuyum

2- () Ortaokul mezunuyum

3- () Lise mezunuyum

4- () Üniversite mezunuyum

5- () Başka (belirtiniz

3. Dini eğitim aldınız mı?

1- () Evet

2- () Hayır

4. Din eğitimi aldıysanız nereden aldığınızı yazar mısınız?.....
.....**5. Çocuğunuzun yaşı nedir?**

1- () 4 yaş

2- () 5 yaş

3- () 6 yaş

6. Çocuğunuzun bu kursa göndermekteki nedeniniz nedir? Birden fazla işaretleyebilirsiniz.

1- () Çocuğumun din eğitimi almasını istemem

2- () Kurs zamanının uygun uyması

3- () Oturduğumuz yere yakın olması

4- () Diyanet İşleri Başkanlığının düzenlemiş olması

5- () Çevremdekilerin tavsiye etmesi

6- () Başka (Belirtiniz:.....)

7. Çocuğunuzun kurstaki memnuniyet durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

1- () Memnun

2- () Kısmen memnun

3- () Memnun değil

8. Yukarıdaki soruya verdiğiniz cevap olumsuz ise sizce bunun nedenleri nelerdir?

.....

.....

.....

.....

9. Kursta uygulanan eğitim programının çocuğunuzun seviyesine uygun olduğunu düşünüyor musunuz?

1- () Evet, uygun

2- () Kısmen uygun

3- () Hayır, uygun değil

4- () Program hakkında bilgim yok

10. Yukarıdaki soruya verdiğiniz cevap olumsuz ise nedenlerini açıklar mısınız?

.....

.....

.....

11. Çocuğunuzun kursta öğrenme güçlüğü çektiği alanlar var mıdır?

1- () Evet

2- () Hayır

12. Yukarıdaki soruya verdiğiniz cevap “Evet” ise çocuğunuz aşağıdaki hususların en çok hangisinde öğrenme güçlüğü çekmektedir?

1- () Harfleri öğrenme

2- () Ezberleme

3- () Temel dini bilgiler

4- () Başka (belirtiniz.....)

13. Kursun, çocuğunuzun ahlakî davranış gelişimine katkıda bulunduğunu düşünüyor musunuz?

1- () Evet

2- () Kısmen

3- () Hayır

14. Çocuğunuzun eğitim gördüğü mekânı fiziki imkanlar açısından yeterli buluyor musunuz? (Rutubetsiz, havalandırılmalı, geniş, temiz, ferah vs. olması açısından)

1- () Evet

2- () Kısmen

3- () Hayır

15. Yukarıdaki soruya verdiğiniz cevap olumsuz ise nedenini açıkla mısınız?

.....

.....

.....

16. Çocuğunuzun öğretmenini pedagojik formasyon (öğretmenlik bilgi-becerisi) bakımından nasıl değerlendiriyorsunuz?

1- () Yeterli

2- () Kısmen Yeterli

3- () Yetersiz

17. Yukarıdaki soruya verdiğiniz cevap olumsuz ise nedenini açıkla mısınız?

.....

.....

18. Çocuğunuzun eğitim sürecinde sizlere yönelik olarak düzenli bilgilendirme çalışmaları yapılmakta mıdır?

1- () Evet, düzenli olarak yapılmaktadır

2- () Evet ancak düzenli/yeterli değil

3- () Hayır, hiç yapılmamaktadır

19. Kurs ve burada verilen eğitim hakkında belirtmek istediğiniz olumlu ya da olumsuz, başka bir düşünceniz var mı?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Merve AKGÜL

Doğum Yeri: Amasya

Doğum Tarihi: 25/02/1995

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Yüksek Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

Bildiri: Uluslararası: İKSAD 5. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu Eğitiminin Veli ve Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi (Amasya Örneği)

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum: Millî Eğitim Bakanlığı Amasya/Göynücek 70. Yıl Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

İLETİŞİM

E-posta Adresi: mrvakgl.05@gmail.com